በኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የገንዘብ ሚኒስቴር
FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA
MINISTER OF FINANCE

ቁጥር / Ref. No. 7/2-1/2/114
ቀን / Date 17/10/2017

ለጠቅላይ ሚኒስትር ፅ/ቤት
<u>አዲስ አበባ</u>

የፌዴራል የገቢ ግብር አዋጅን ማሻሻል አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ ይህንኑ የሚወስን የአዋጅ ረቂቅ በመ/ቤታችን ተዘጋጅቷል፡፡

ስለዚህ የአዋጁ ረቂቅ በሕዝብ ተወካዮች ም/ቤት ታይቶ እንዲፀድቅ የተዘጋጀውን የአዋጅ ረቂቅ የአማርኛና እንግሊዝኛ ቅጂ ከነመግለጫው ከዚህ ጋር አባሪ አድርገን መላካችንን እንገልፃለን፡፡

ከሠላምታ ጋር

አህመድ ሺዴ
ሚኒስትር

እንዲያውቁት፣
ለክቡር የፊስካል ጉዳዮች ዘርፍ ሚኒስትር ዴኤታ (ያለ አባሪ)
<u>አዲስ አበባ</u>

በገቢ ግብር አዋጅ ማሻሻያ ላይ የተዘጋጀ አጭር መግለጫ

1. መግቢያ

የመካከለኛ ዘመን የገቢ ስትራቴጂ በሚኒስትሮች ምክር ቤት ጸድቆ ከ2017 የበጀት አመት ጀምሮ ስትራቴጂውን መሰረት በማድረግ በርካታ ተግባራት በመከናወን ላይ እንደሚገኙ ይታወቃል። የስትራቴጂው ዋንኛ አላማዎች ከ2017-2020 ባለው የስትራቴጂው ዘመን መንግስት ከግብር እና ቀረጥ የሚያገኘው ገቢ ከመታዊ ጠቅላላ ምርት ጋር ሲነጻጸር ያለውን ድርሻ በየአመቱ በአንድ የመቶኛ ነጥብ በማሳደግ በአራት አመት ጊዜ ውስጥ የግብር እና ቀረጥ ገቢ ከአመታዊ ጠቅላላ ምርት ያለውን ድርሻ ወደ 11% ማድረስ እንዲሁም የግብር እና የቀረጥ ስርአታችን ዘመናዊ እና የኢኮኖሚውን እድገት የሚያግዝ እንዲሆን ማስቻል ነው።

የፌዴራል የገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 979/2008 ማሻሻያ የመንግስትን ገቢ አሰባሰብ ለማሻሻል፤ የታክስን ፍትሃዊነት ለማረጋገጥ፤ የታክስ ህጎች እንዲከበሩ ለማድረግ መንግስት በስትራቴጂው የነደፈው ሰፊ የታክስ ማሻሻያ አጀንዳ አንድ ክፍል ነው።

የፌዴራል የገቢ ግብር አዋጅ ስራ ላይ ከዋለ ከ9 አመታት በላይ ያሳለፈ በመሆኑ ካለንበት የኢኮኖሚ ሁኔታ እና ከንግዱ ውስብስብ ባህሪ አንጻር ሲታይ በርካታ ክፍተቶች ያሉበት በመሆኑ ከምንገኝበት የኢኮኖሚ ሁኔታ በተለይም ከዲጂታል ኢኮኖሚው ጋር የተጣጣመ ዘመናዊ የታክስ መሰረት እንዲኖር ማድረግ እና ለታክስ ማጭበርበር በር የሚከፍቱ አሰራሮችን መቀየር አስፈላጊ ይሆናል።

በዚህም መሰረት እነዚህን ለውጦች ተግባራዊ ማድረግ እንዲቻል በስራ ላይ ያለውን የገቢ ግብር አዋጅ የሚያሻሽል አዋጅ ከዚህ አጭር መግለጫ ጋር ተያይዞ ቀርቧል።

2. የማሻሻያው አላማዎች

የገቢ ግብር አዋጅ ማሻሻያ የሚከተሉት ሰባት አላማዎች ያሉት ነው፦

2.1 ዝቅተኛ ገቢ ያለው የህበረተሰብ ክፍል የሚያርፍበትን የግብር ጫና መቀነስ፤

2.2 የግብር መሰረትን ማስፋት፤

2.3 የግብር ስርአቱ ላይ የሚታዩ የፍትሃዊነት ችግሮችን መቅረፍ፤

2.4 የአነስተኛ የንግድ እንቅስቃሴዎች የግብር አከፋፈል ስርአት ቀላል እንዲሆን ማድረግ፤

2.5 ካፒታልን በማቀናጀት ለኢንቬስትመንት የሚውል ለማዋል የሚደረገውን ጥረት ማገዝ፤

2.6 የታክሱን መሰረት ለመሸርሸር እና ታክስ ለማጭበርበር በር የሚከፍቱ አሰራሮችን መከላከል፤

2.7 ግልጽነት በሚጎድላቸው አንቀጾች ምክንያት የሚፈጠረውን ውጣ ውረድ ማስቀረት፤

3. የማሻሻያው ሂደት

3.1 ጥናቶች

ለማሻሻያው መሰረት የሆኑ ሁለት ጥናቶች ተደርገዋል:: የመጀመሪያው የአገራችንን ከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ባለሙያዎች በመጠቀም የተከናወነ ሲሆን፤ በጥናቱ ላይ አስተያየት የማሰባሰቢያ መድረክ ተዘጋጅቶ ከተለያየ የሙያ መስክ የመጡ ባለሙያዎች አስተያየት እንዲሰጡበት ተደርጓል::

በመቀጠል ይህንን ጥናት ለማዳበር በውስጥ ባለሙያዎች ዝርዝር ጥናት ተካሒዶ የመጨረሻው የጥናት ሪፖርት ተዘጋጅቷል::

3.2 ከባለድርሻ አካላት ጋር የተደረገ ውይይት

ጥናቱን መሰረት በማድረግ የገቢ ግብር አዋጅን ማሻሻል የሚያስችል ረቂቅ ከተዘጋጀ በኋላ በረቂቁ ላይ በተለያዩ መድረኮች ከገቢዎች ሚኒስቴር ባለሙያዎች፤ ከክልል መንግስታት የገቢዎች ቢሮ እና የፋይናንስ ቢሮ ሃላፊዎች እና ባለሙያዎች ጋር ውይይት ተድርጓል:: በእነዚህ መድረኮች የተሰጡ ጠቃሚ አስተያይቶችን በማካተት የአዋጁ ረቂቅ እንዲዳብር ከተደረገ በኋላ ተሻሽሎ በተዘጋጀው ረቂቅ ላይ ከሙያ ማህበራት፤ ከከፍተኛ የትምህርት ተቋማት እና ከንግዱ ማህበረሰብ አባላት ጋር ሰፊ ውይይት ተካሂዷል::

በመጨረሻው የህዝብ አስተያየት መስጫ መድረክ የተሰጡ አስተያየቶች ከሞላ ጎደል በተዘጋጀው ረቂቅ ውስጥ የተካተቱ ሲሆን፤ ከግብር ነጻ የሚሆነው ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ በከፍተኛ መጠን እንዲያድግ የቀረበው ሃሳብ በዚህ ምክንያት የሚታጣውን የመንግስት ገቢ ከግምት ውስጥ ያላስገባ እና በሌላ ገቢ ሊካካስ በማይችልበት ደረጃ ገቢን የሚቀንስ በመሆኑ ለመቀበል አልተቻለም::

4. የአዋጁ ማሻሻያ ዋና ዋና ገጽታዎች

4.1 ከመቀጠር፤ ከቤት ኪራይ እና ከግለሰብ ንግድ ስራ የሚገኝ ገቢ ግብር

በስራ ላይ ባለው የገቢ ግብር አዋጅ ውስጥ የተካተቱት የግብር ማስከፊያ ሰንጠረዦች ከ1994 ዓ.ም ጀምሮ ስራ ላይ የዋሉ ሲሆን፤ የማስከፈያ መጣኔው እና የገቢ ቅንፋ (income bracket) አሁን ካለው የገንዘብ የመግዛት አቅም ጋር የሚሄዱ አይደሉም::

ይሁን እንጂ ከመንግስት ገቢ በተለይም ከክልል መንግስታት ገቢ ውስጥ ከመቀጠር ከሚገኝ ገቢ ላይ የሚሰበሰበው ትልቅ ድርሻ ያለው በመሆኑ መጣኔውን መቀነስ ወይም የገቢ ቅንፉን ማሳደግ በመንግስት በተለይም በክልል መንግስታት ገቢ ላይ ከፍተኛ ጫናን የሚያሳድር በመሆኑ በጥንቃቄ መታየት አለበት።

በመሆኑም ተቀጣሪው በኑሮ ውድነት ምክንያት ያለበትን ጫና በአንድ በኩል፤ የመንግስት ገቢ በከፍተኛ ደረጃ መሸርሸር በመንግስት አገልግሎቶች ላይ የሚያሳድረውን ተጽእኖ በሌላ በኩል ከግምት ውስጥ በማስገባት ሰንጠረዦቹ ላይ ሚዛኑን የጠበቀ ማስተካከያ ተደርጓል።

በዚህም መሰረት በማሻሻያው ከግብር ነጻ የሚሆነውን ከመቀጠር የሚገኘውን ገቢ በ300% በማሳደግ ወደብር 2,000 (ሁለት ሺህ ብር)፤ ከፍተኛው የማስከፈያ መጣኔ የሆነው 35% የሚያርፍበት ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ ደግሞ ወደብር 14,000 (አስራ አራት ሺህ ብር) ከፍ እንዲል ሆኗል።

በተመሳሳይ የታክሱን ፍትሃዊነት ለማስጠበቅ ከግብር ነጻ የሚሆነው ከኪራይ እና ከግለሰብ ንግድ (sole proprietor) የሚገኘው አመታዊ ገቢ በዚሁ ልክ ተስተካክሏል።

በግብር ማስከፈያ ሰንጠረዦች ላይ በተደረገው ለውጥ ምክንያት መንግስት የሚያጣው ገቢ የአገራዊ ጠቅላላ ምርት 0.21% ሲሆን ከዚህ በላይ ማስተካከያ ይደረግ ቢባል በመንግስት አገልግሎቶች ላይ ከፍተኛ አሉታዊ ውጤትን የሚያስከትል ይሆናል።

በሚደረገው ማሻሻያ ምክንያት የሚታጣውን ገቢ የግብር መሰረትን ለማስፋት በአዋጁ በተወሰዱ ማስተካከያዎች እና የታክስ አስተዳደሩን ውጤታማ በማድረግ ማካካስ እንዲሚቻል ታምኖበታል።

ኩባንያን ጨምሮ "ድርጅት" ተብለው በታክስ አስተዳደር አዋጁ ትርጉም ከተሰጣቸው አካላት የሚሰበሰበው ግብር በነበረበት ሁኔታ 30% (ሰላሳ በመቶ) ሆኖ የሚቀጥል ይሆናል።

4.2 ከዲጂታል ይዘት ፈጠራ የሚገኝ ገቢ ግብር እንዲከፈልበት ማድረግ

የማሻሻያው አዋጅ ከዲጂታል ይዘት ፈጠራ የሚገኝ ገቢ ግብር እንዲከፈልበት የሚያደርግ ነው።

በአዋጁ አንቀጽ 2(29) እንደተተረጎመው የዲጂታል ይዘት ፈጠራ ገቢ የሚባለው፦ ከዩትዩብ፤ ከማህበራዊ ሚዲያ፤ በኢንተርኔት ከሚሰራጭ መረጃ (ፖድካስቲንግ)፤ በኢንተርኔት ከሚፈጸም ግብይት (online sales) እና ከስፖንሰርሺፕ እና ከመሳሰሉት የሚገኝ ገቢ ነው።

የገንዘብ የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2 ሚኒስቴር

የዚህ አይነቱ የኢኮኖሚ እንቅስቃሴ በመደበኛነት የሚከናወን ከሆነ የሚገኘው ገቢ በንግድ ስራ ገቢ ስር የሚወድቅ ስለሆነ የንግድ ስራ ገቢ ግብር የሚከፈልበት መሆኑ፤ በአዋጁ የተዘረዘሩትን የማያሟላ ከሆነ ግን "ሌሎች ገቢዎች" በሚለው ስር ሆኖ ከጠቅላላ ገቢው ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ) ግብር እንደሚከፈልበት በአዋጁ ረቂቅ ተመልክቷል::

ለዲጂታል ይዘት አመንጪዎች ክፍያ የሚያመቻቹ መድረኮች (platforms) ለእያንዳንዱ የዲጂታል ይዘት አመንጪ የተከፈለውን ገንዘብ የሚያሳይ ሪፖርት ለታክሱ ባለስልጣን የመላክ ግዴታ ያለባቸው መሆኑን የአዋጁ ረቂቅ ይደነግጋል::

በዚህም መሰረት የዲጂታል ይዘት አመንጪዎች የታክስ ከፋይ መለያ ቀጥር የማውጣት፤ ገቢን የማስታወቅ እና ሊሎችም የታክስ ከፋይ ግዴታዎች ይኖሩባቸዋል::

4.3 ከዲጂታል አገልግሎት የሚገኝ ገቢ

ዘመናችን የቴክኖሎጂ ዘመን በመሆኑ ኩባንያዎች ድንበር ሳይገድባቸው የቴክኖሎጂ ውጤቶችን ይገበያያሉ:: ግብይቱ እቃ በሚሆንበት ጊዜ በጉምሩክ ጣቢያዎች በኩል ስለሚያልፍ መቆጣጠር የሚቻልበት እድል ያለ ሲሆን ከሌሎች የቴክኖሎጂ ውጤቶች በሚገኝ ገቢ ላይ ግብር መሰብሰብ ግን አስቸጋሪ ሆኖ ቆይቷል::

በተለይም የውጭ አገር የሳተላይት ቴሌቪዥን ኩባንያዎች የሶስተኛውን አለም ገበያ ተቆጣጥረው የሚገኙ ሲሆን፤ ከዚህ አይነቱ ገቢ ላይ መንግስታት ግብር የሚሰበስቡበት ምቹ ሁኔታ አልነበረም::

ይህንን ችግር ለመቅረፍ ከቅርብ አመታት ወዲህ መንግስታት ከዲጂታል አገልግሎት ታክስ የሚሰበስቡበት ራሱን የቻለ ህግ እያወጡ ታክሱን በመሰብሰብ ላይ ይገኛሉ:: በተመሳሳይም አገራችን ከዚህ አይነቱ ገቢ ግብር መሰብሰብ የሚያስችላት ድንጋጌ በአዋጁ ረቂቅ ውስጥ ተካቷል::

በዚህም መሰረት የሚኒስትሮች ምክር ቤት ከዲጂታል አገልግሎት ከሚገኝ ጠቅላላ ገቢ ላይ ከ5% ያልበለጠ ታክስ መሰብሰብ የሚያስችል ደንብ ሊያወጣ እንደሚችል፤ አሰባሰቡ እና ሌሎችም ዝርዝር ሁኔታዎች በደንቡ እንደሚወሰኑ በአዋጁ ረቂቅ ተካቷል::

4.4 ለአነስተኛ የንግድ ስራዎች ቀላል የግብር ስርአት መዘርጋት

አመታዊ የሽያጭ ገቢያቸው ከብር ሁለት ሚሊዮን (ብር 2,000,000) በታች የሆነ አነስተኛ ግብር ከፋዮች ግብር የሚከፍሉት በአመታዊ ጠቅላላ የሽያጭ ገቢያቸው ላይ እንዲሆን የሚያስችል ቀለል ያለ ስርአት በአዋጁ ረቂቅ ተዘርግቷል::

የገንዘብ ሚኒስቴር
የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት
2

በዚህ ስርአት መሰረት አነስተኛ የንግድ ስራዎች ከዚህ በፊት ከነበረው እጅግ የተወሳሰበ የቁርጥ ግብር ስርአት ተላቀው አመታዊ የሽያጭ ገቢያቸው ላይ ተመስርቶ በአነስተኛ መጣኔ ከ2% እስከ 9% ግብር እንዲከፍሉ ይደረጋል፡፡

ከዚህም በተጨማሪ አነስተኛ የንግድ ስራዎች ሲከፍሉት የነበረው የተርን ኦቨር ታክስ በአመታዊ ሽያጫቸው ላይ በሚከፍሉት ታክስ ውስጥ እንዲጠቃለል የተደረገ ስለሆነ የተርን ኦቨር ታክስ በሚል በተለይ ሲከፍሉ የነበረው ታክስ እንዲቀር ተደርጓል፡፡

ይሁን እንጂ በሙያ ስራ ላይ የተሰማሩ ግብር ከፋዮች አእምሮአቸውን ተጠቅመው በአነስተኛ ወጪ ስራቸውን የሚያከናውኑ በመሆኑ እቃ ገዝተው ለሚሸጡ የተዘጋጀው በጠቅላላ ሽያጭ ላይ የተመሰረተው የማስከፈያ መጣኔ ለሙያ ስራ ተፈጻሚ እንዲሆን ማድረግ ፍትሃዊ አይሆንም፡፡ በዚህም መሰረት የሙያ ስራ የሚሰሩ የሂሳብ መዘገብ አቅርበው ግብር መክፈል እንደሚገባቸው በአዋጁ ረቂቅ ተመልክቷል፡፡

4.5 ገቢን ስለማጣመር

ስራ ላይ ባለው አዋጅ የግለሰቦች ገቢ ተጣምሮ ግብር የሚከፈልበት ገቢው ከአንድ የገቢ አይነት የተገኘ ወይም በአንድ ሰንጠረዥ ስር የሚወድቅ ገቢ በሚሆንበት ጊዜ ብቻ ነበር፡፡ ይህ አሰራር ከተለያየ ምንጭ ገቢ የሚያገኙ ግለሰቦች ከእያንዳንዱ ምንጭ ያገኙት በመጀመርያ ቅንፍ ውስጥ የሚወድቅ ገቢ ከግብር ነጻ ስለሚሆን በጠቅላላው ግብር የማይከፍሉበት መጠን ከፍተኛ ይሆናል፡፡ ይህም የታክሱን ፍትሃዊነት ያዛባል፡፡

በመሆኑም በተለያየ ሰንጠረዥ ስር የሚወድቅ ቢሆንም ግለሰቦች ከተለያየ ምንጭ የሚያገኙት ገቢ ተጣምሮ ግብር እንዲሰላበት የሚደረግ ሲሆን፤ በዚህም ስሌት ከግብር ነጻ የሚደረገው አንድ ጊዜ ብቻ ይሆናል፡፡ ግብር ከፋዩ የፌዴራል እና የክልል ግብር ከፋይ በሚሆንበት ጊዜ በህገ መንግስቱ በተደነገገው መሰረት በክልል ካከናወነው ስራ ባገኘው ገቢ ላይ ለክልል መንግስት የከፈለው ግብር ተቀናሽ የሚደረግ መሆኑን የሚደነግጉ አንቀጾች ተካተዋል፡፡

4.6 አማራጭ አነስተኛ ግብር ስራ ላይ ማዋል

በፌዴራል መንግስት ደረጃ ከተመዘገቡት ታክስ ከፋዮች መካከል ከ67% በላይ የሚሆኑት ኪሳራ ወይም ምንም አልሰራንም የሚል ማስታወቂያ የሚያቀርቡ ናቸው፡፡ ከዚህም በተጨማሪ ምንም አልሰራንም በሚል የሚያስታውቁት ብዛት እየጨመረ ኪሳራ የሚያስታውቁት ቁጥር ደግሞ እየጨመረ መሄዱን መረጃዎች ያሳያሉ፡፡

ማናቸውም በንግድ ስራ ላይ የተሰማራ ሰው ለአመታት በኪሳራ ሊቀጥል እንደማይችል ግልጽ ነው፡፡ በሌላ በኩል ምንም ያልሰራ ከሆነ ወደኪሳራ የሚቀየር

የገቢዎች
የሪከርድ
አስተዳደር
አገልግሎት
2
ሚኒስቴር

እንጂ ባለበት የሚቀጥል ሊሆን አይችልም። በመሆኑም የተደረገው ጥናት ግብር ሳይከፍሉ የሚሰሩ በርካታ ሰዎች መኖራቸውን የሚያሳይ ነው።

በዚህ አይነት የሚያጋጥመውን ችግር ለመፍታት አገሮች የሚጠቀሙበት አሰራር ማናቸውም በንግድ ስራ ላይ የተሰማራ ግብር ከፋይ ከስሮ የንግድ ስራውን ካልዘጋ በስተቀር ለአመታት በኪሳራ ሊቀጥል ስለማይችል ከጠቅላላ ገቢው የተወሰነ መቶኛ አማራጭ አነስተኛ ግብር እንዲከፍል ማድረግ ነው።

ይህ አሰራር ከግብር ለመሸሽ ኪሳራ የሚያስታውቁ ትክክለኛውን ግብር እንዲከፍሉ በትክክል ኪሳራ ያጋጠማቸው ደግሞ መክሰራቸው ሲረጋገጥ የከፈሉት ግብር እንዲካካስ ማድረግ የሚያስችል በመሆኑ ጠቀሜታው የጎላ ነው።

በዚህም መሰረት፡-

- አስታውቀው የከፈሉት ግብር ከአመታዊ ከጠቅላላ ገቢያቸው 2.5% በታች የሆነ ግብር ከፋዮች በአመታዊ ጠቅላላ ገቢያቸው ላይ የሚታሰብ 2.5% አማራጭ አነስተኛ ግብር እንዲከፍሉ፤
- ኪሳራው ትክክል መሆኑ ከተረጋገጠ ይህ የከፈሉት ግብር በሚቀጥለው የግብር አመት ሊከፍሉት ከሚገባው ግብር ላይ ተቀናሽ እንዲደረግ፤
- ተቀናሹ የሚፈቀደው በሚቀጥለው የግብር አመት የከፈሉት ግብር ከ2.5% በላይ በሚሆንበት ጊዜ እና ከዚያ በላይ ሊከፈል ከሚገባው ግብር ላይ እንዲሆን፤
- አማራጭ አነስተኛ ግብር በአነስተኛ የንግድ ስራ ላይ የተሰማሩትን (ደረጃ "ለ") እንደማይመለከት፤
- ጠቅላላ ገቢ ሲባል ለባንኮች፤ ለመድን ኩባንያዎች፤ በኮሚሽን ለሚሰሩ፤ የእቃቸው ዋጋ በመንግስት ለሚወሰን የስራቸውን ባህሪ ከግምት ውስጥ ያስገባ እንደሚሆን፤

በአዋጁ በዝርዝር ተመልክቷል።

4.7 በጥሬ ገንዘብ በሚደረግ ግብይት ላይ ገደብ ስለማስቀመጥ

በአገራችን የግብር ስርአት ውስጥ ለሚታየው ከፍተኛ የታክስ መሰወር ድርጊት በር ከፋች ከሆኑት ውስጥ አንዱ በጥሬገንዘብ የሚፈጸም ግብይት ነው። ለትክክለኛ ግብር አወሳሰን መሰረቱ መረጃ ሲሆን፤ በጥሬገንዘብ የሚፈጸም ግብይት የታክሱ ባለስልጣን ስለግብር ከፋዩ ግብይት በቂ መረጃ እንዳያገኝ በማድረግ ታክስ ላለመክፈል ለሚደረገው ጥረት መሳሪያ ሆኖ በማገልገል ላይ ይገኛል።

የገንዘብ
የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት
2
ሚኒስቴር

እንደ ህንድ ያሉ አገሮች ይህንን ችግር ለመፍታት ከተጠቀሙበት ዘዴ አንዱ ግብር ከፋዮች ከተወሰነ ገንዘብ መጠን በላይ ለሆነ ግብይት ጥሬገንዘብ እንዳይቀበሉ በማድረግ የታክሱ ባለስልጣን የባንክ መረጃን በመጠቀም ትክክለኛ ግብር ለመወሰን የሚችልበትን ምቹ ሁኔታን መፍጠር ነው::

የእነዚህን አገሮች ምርጥ ተሞክሮ በመውሰድ፡

- በማናቸውም የእቃ እና አገልግሎት ግብይት ገገርም ሆነ ሻጭ ከብር 30,000 በላይ የሆነ ገንዘብ መቀበል እና መክፈል የማይችሉ መሆኑን፤
- ይህንን የገንዘብ መጠን በማለፍ ክፍያን ከፋፍለው የሚፈጽሙትን ለመከላከል አንድ ግብይት የሚባለው፤ በአንድ ቀን ውስጥ አንድ ሰው ከሌላ ተመሳሳይ ሰው ጋር የሚፈጽመው ግብይት፤ ለአንድ እቃ ግብይት በተለያየ ጊዜም ቢሆን የሚፈጸም ክፍያ ወዘተ መሆኑን፤
- ይህንን ተላለፎ ከብር 30,000 በላይ የተቀበለ ሰው የተቀበለውን ገንዘብ እጥፍ እንደሚቀጣ፤ የከፈለው ሰው ደግሞ የዚህ አይነቱ ወጪ ለግብር አከፋፈል በማስረጃነት እንደማይያዝለት፤
- የገንዘብ ሚኒስቴር የገንዘብን የመግዛት አቅም እና ሌሎችንም ሁኔታዎች ከግምት ውስጥ በማስገባት የገንዘቡን መጠን ከፍ ወይም ዝቅ ማድረግ እንደሚችል፤

በአዋጁ ረቂቅ ተመልክቷል::

ይህ የገንዘብ መጠን የተወሰነው ለፌዴራል መንግስት ግብር ከፋዮች ሲሆን፤ ክልሎች በሚያወጡት የገቢ ግብር አዋጅ የመስረተ ልማት አቅርቦትን ከግምት ውስጥ በማስገባት መጠኑን ከፍ ሊደርጉ ይችላሉ::

3.8 . ግብርን አስቀድሞ መክፈል

የማናቸውም ግብር ከፋይ ትርፍ በግብር አመቱ ውስጥ የሚያከናውነው የንግድ ስራ ድምር ውጤት እንጂ በአመቱ መጨረሻ የሚገኝ ያለመሆኑ ግልጽ ነው:: አብዛኞቹ ግብር ከፋዮች በአመቱ ውስጥ ያገኙትን ትርፍ ለተለያየ አላማ በማዋል ግብር የመክፈያ ጊዜው ሲደርስ በጥሬ ገንዘብ እጥረት ምክንያት ከፍተኛ ችግር ላይ ሲወድቁ ይስተዋላል::

በሌላ በኩል መንግስት የተፈቀደውን የወጪ በጀት ለመሸፈን የሚያስፈልገውን ገቢ በወቅቱ ስለማያገኝ የመንግስት ስራዎች አፈፃጸም እንዲዘገይ እና ህብረተሰቡ ተገቢውን የመንግስት አገልግሎት እንዳያገኝ ምክንያት ይሆናል::

እነዚህን ችግሮች ለማቃለል የሚቻለው የታክስ አከፋፈል ስርአቱ እነዚህን ችግሮች የሚያስወግድ መሆን ሲችል ነው:: በዚህም መሰረት፦

- የደረጃ "ሀ" ግብር ከፋዮች ባለፈው የግብር አመት የከፈሉትን ግብር መሰረት በማድረግ በየሶስት ወሩ ባለፈው አመት የከፈሉትን ግብር አንድ አራተኛ እንዲከፍሉ፤

- በአመቱ መጨረሻ ሊከፍሉት የሚገባው ግብር ከከፈሉት ያነሰ ከሆነ ልዩነቱን እንዲከፍሉ፤ የበለጠ ከሆነ ተመላሽ እንዲደረግላቸው፤

የሚያስችል ድንጋጌ በአዋጁ ረቂቅ ውስጥ ተካቷል::

3.9 ኃላፊነታቸው የተወሰነ የሽርክና ማህበራት ግብር አከፋፈል

ኃላፊነታቸው የተወሰነ የሽርክና ማህበራት (Limited Liability Partnerships) አደረጃጀታቸውን እና ገቢ የሚከፋፈሉበትን መንገድ ከግምት ውስጥ ያስገባ የግብር ስርአት ያልተዘረጋላቸው በመሆኑ ለተደራራቢ ግብር ተጋልጠዋል::

የህግ እና የሌሎችም ሙያዎች ባለቤቶች በዚህ መልክ ተደራጅተው መስራታቸው በአለም አቀፍ ደረጃ የተለመደ እና ውጤታማነትን የሚያስገኝ ስለሚሆን አደረጃጀቱ ለተጨማሪ የግብር ጫና የሚዳርግ ሊሆን አይገባም:: ይህንን ከግምት ውስጥ በማስገባት እና የሌሎች አገራትን ልምድ በማየት ማህበራቱ ከግብር ነጻ ሆነው ማህበሩ ትርፉን ለአባላቱ በሚያከፋፍልበት ጊዜ በሰንጠረዥ "ሐ" መሰረት ግብሩን ቀንሶ ለታክሱ ባለስልጣን ገቢ የሚደረግበትን አሰራር የሚዘረጋ አንቀጽ ተካቷል::

3.10 ኢንቬስትመንትን ለማበረታታት የሚያስችሉ ማሻሻያዎች

አንዳንድ ድርጅቶች የግለሰቦችን ሃብት በማሰባሰብ የጋራ ኢንቬስትመንት ፈንድ (ኩባንያ) (Collective Investment Scheme) በማቋቋም ይህንን ገንዘብ የካፒታል እጥረት ባለባቸው ድርጅቶች ውስጥ በኢንቬስትመንት ስራ ላይ ያውላሉ:: እነዚህ ኩባንያዎች በራሳቸው የንግድ ስራ እንቅስቃሴ ውስጥ የሚገቡ ባለመሆኑ በአብዛኛዎቹ የአለም አገሮች በታክስ አከፋፈል ረገድ የተለየ ስርአት (pass through treatment) ይዘረጋላቸዋል::

በአገራችንም የዚህ አይነት ድርጅቶች ኢንቬስትመንትን በማገዝ ረገድ ጠቀሜታ ስላላቸው ተመሳሳይ የሆነ ስርአት ሊዘረጋላቸው እንደሚገባ ታምኖበታል::

በመሆኑም በህጋዊ መንገድ ተመዝግበው የሚሰሩ የጋራ የኢንቬስትመንት ኩባንያዎች ግብር የሚከፍሉት ያገኙትን ትርፍ ለባለገንዘቦቹ በሚያከፋፍሉበት ጊዜ መሆኑን የሚገልጽ አንቀጽ ታክሏል።

ገንዘብ የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2 ሚኒስቴር

3.11 ከኢትዮጵያ ውጭ የሚደረግ የሃብት ዝውውር

አንዳንድ የውጭ አገር ኩባንያዎች በኢትዮጵያ ውስጥ አክሲዮን በማስተላለፍ በሚገኝ ጥቅም ላይ የሚከፈለውን ግብር ላለመክፈል ኢትዮጵያ ውስጥ የንግድ ስራ የሚሰራው ኩባንያ ባለቤት የሆነው ኩባንያ የታክስ ጫና በሌለባቸው አገራት (tax haven) በማቋቋም ኢትዮጵያ ውስጥ ያለው ኩባንያ አክሲዮን ሳይነካ በውጭ አገር ያቋቋሙትን እና የኢትዮጵያው ኩባንያ ባለቤት የሆነውን ኩባንያ አክሲዮን ብቻ በመሸሻጥ ከኢትዮጵያ ታክስ ይሸሻሉ።

ይህ ችግር በዋንኛነት የሚታየው በማእድን እና ነዳጅ ዘርፍ ላይ በመሆኑ የማእድን እና ነዳጅን ግብር አከፋፈል በሚዘረዝረው የአዋጁ ክፍል አፈጻጸሙን መከላከል የሚያስችል ድንጋጌ የሰፈረ ቢሆንም፤ አፈጻጸሙ በሌሎችም መስኮች በመስፋፋት ላይ ይገኛል።

በመሆኑም በዚህ አይነት አደረጃጀት ታክስ ላለመክፈል የሚደረገውን ጥረት ለመከላከል አክሲዮኑ የተላለፈው በውጭ አገር የሚገኝ ድርጅት ካለው ሃብት ውስጥ ከ50% በላይ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኝ ከሆነ የዚህ ድርጅት አክሲዮን መተላለፍ በተዘዋዋሪ መንገድ ኢትዮጵያ ውስጥ ያለውን ድርጅት አክሲዮን እንደማስተላለፍ ተቆጥሮ ግብር እንዲከፈልበት ማድረግ የሚያስችል ድንጋጌ በአዋጁ ረቂቅ ውስጥ ተካቷል።

3.12 ቃል ለተገባ አክሲዮን የዋለ የአክሲዮን ትርፍ ድርሻ

ኩባንያዎች የሚያገኙትን ትርፍ ለባለአክሲዮኖች በማከፋፍል ፈንታ እዚያው ኩባንያው ውስጥ ስራ ላይ እንዲውል በማድረግ ልማትን በማፋጠን ረገድ የበኩላቸውን አስተዋጽኦ ማድረግ እንዲችሉ ለማበረታታት ባለአክሲዮኖች የአክሲዮን ትርፍ ድርሻውን ከተከፋፈሉ 10% የአክሲዮን ትርፍ ድርሻ ግብር እንዲከፍሉ፤ መልሰው ኢንቬስት ካደረጉ ግን ከዚህ ግብር ነጻ እንዲሆኑ ማድረግ የሚያስችል ድንጋጌ ስራ ላይ ባለው አዋጅ ውስጥ ተካቷል።

አከራካሪ ሆኖ የቆየው ባለአክሲዮኖች ያገኙትን የትርፍ ድርሻ፤ ቃል የገቡትን አክሲዮን ዋጋ ለመክፈል ቢያውሉ ታክሱን መክፈል አለባቸው ወይስ የለባቸውም የሚለው ነው? የህጉ ዋንኛ አላማ ባለአክሲዮኖች የሚያገኙትን የትርፍ ድርሻ ወስደው ለፍጆታ ከሚያውሉ ኩባንያው ውስጥ ስራ ላይ እንዲውል በማድረግ የኩባንያውን አቅም እንዲያሳድጉ ማድረግ በመሆኑ የዚህ አይነቱ ኢንቬስትመንትም ሊበረታታ እንደሚገባ ታምኖበታል።

በዚህም መሰረት ባለአክሲዮኖች ያገኙትን የትርፍ ድርሻ ቃል የገቡትን የኩባንያውን አክሲዮን ዋጋ ለመክፈል ካዋሉ የአክሲዮን ትርፍ ድርሻ ግብር እንደማይጠየቁ የሚገልጽ ድንጋጌ በአዋጁ ውስጥ ተካቷል።

የገንዘብ የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2 ሚኒስቴር

3.13. በተለያዩ ህጎች የተሰጡ የግብር ማበረታቻዎች በአንድ ህግ እንዲመሩ ማድረግ

መንግስት ኢንቬስትመንትን፣ ፈጠራን፣ በማህበር ተደራጅቶ መስራትን ወዘተ ለማበረታታት የግብር ማበረታቻዎች ይሰጣል። በእነዚህ ማበረታቻዎች ምክንያት የማይሰበሰበው የመንግስት ገንዘብ ተሰብስቦ የመንግስትን የፍላጎት ቅደም ተከተል በጠበቀ አካኋን ስራ ላይ ሊውል የሚችል በመሆኑ እንደታክስ ወጪ (tax expenditure) የሚቆጠር ነው። የዚህ አይነት ወጪ በጥንቃቄ ካልተመራ የመንግስትን የገቢ አቅም የሚያዳክም ስለሚሆን ሊታጣ የሚችለውን ገቢ ከግምት ውስጥ ያስገባና በጥናት ላይ የተመሰረተ ሊሆን ይገባል። ከዚህም በተጨማሪ መንግስት በሰጠው ማበረታቻ ምክንያት የተገኘው ኤኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ ጥቅም እንዲሁም የታጣው ገቢ መጠን እየተለካ የሚፈጸም ካልሆነ ለከፍተኛ ብክነት የሚዳርግ ይሆናል።

በመሆኑም ከግብር ነጻ በማድረግ የሚሰጥ ማበረታቻ ወጥነት ባለው በአንድ የታክስ ማበረታቻ ሕግ እንዲመራ ማድረግ የሚያስችል ድንጋጌ በአዋጁ ረቂቅ ተካቷል።

3.14 በሰንጠረዥ "መ" ገቢዎች ማስከፈያ መጣኔ ላይ ማስተካከያ ማድረግ

የሰንጠረዥ "መ" ገቢዎች የሚባሉት ከዲቪዴንድ፣ ከካፒታል ዋጋ እድገት ጥቅም፣ ከወለድ፣ ከሮያልቲ፣ ከመዝናኛ አገልግሎት እና ከእድል ሙከራ ጨዋታ የሚገኙ ገቢዎች ናቸው።

በስራ ላይ ያለው አዋጅ በእነዚህ ገቢዎች ላይ ከ5-30% በሚደርስ መጣኔ ግብር ሊከፈልባቸው እንደሚገባ ይደነግጋል። ይሁን እንጂ እነዚህ መጣኔዎች በተለያዩ የአለም አገራት በተለይም በአካባቢያችን ካሉ አገራት ጋር ሲነጻጸሩ አንዳንዱ አነስተኛ ቀሪው ደግሞ ከፍተኛ ሆኖ ይታያል። የውጭ ኢንቬስትመንትን በመሳብ ረገድ ተወዳዳሪ መሆን እንድንችል የማስከፈያ መጣኔዎቹን ማስተካከል አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ የማስከፈያ መጣኔው ከ10-25% እንዲሆን በሚያስችል አይነት ተስተካክሏል።

3.15 ከግብር ነጻ ስለማድረግ

ዜጎች በባንክ ውስጥ ያስቀመጡት ገንዘብ በተለያየ ምክንያት ባክኖ ገንዘባቸውን ማግኘት የማይችሉበት ሁኔታ ቢፈጠር በዚህ አይነት ለሚያጋጥመው ችግር የመድን ዋስትና የሚሰጥ የተቀማጭ ገንዘብ መድን ፈንድ በሚኒስትሮች ምክር ቤት መቋቋሙ ይታወቃል። ይህ ፈንድ ለትርፍ የሚሰራ ባለመሆኑ የሚያገኘው ገቢ ከግብር ነጻ እንዲሆን የሚያስችል አንቀጽ ታክሏል።

ኩባንያዎች የፋይናንስ አቅማቸውን ለማጠናከር አዳዲስ አክሲዮን ለገበያ በማዋል ካፒታል የሚያሰባስቡ መሆኑ ይታወቃል። በዚህ አይነት ከአክሲዮን ሽያጭ የሚገኘው ፕሪሚየም ለባለአክሲዮኖች ሲከፋፈል ግብር የሚከፈልበት ሲሆን፣ የኩባንያውን የፋይናንስ አቅም ለማሳደግ የሚውል በሚሆንበት ጊዜ ግን ከግብር ነጻ እንዲሆን የሚያስችል አንቀጽ በአዋጁ ረቂቅ ውስጥ ተካቷል።

5. በአዋጁ መሻሻል ምክንያት ሊገኝ ይችላል ተብሎ የሚጠበቀው ውጤት

የገቢ ግብር አዋጅ ማሻሻያ የሚከተሉትን ውጤቶች እንደሚያስገኝ ይታመናል፦

- ከግብር ነጻ የሆነው ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ ከፍ እንዲል የተደረገ በመሆኑ ዝቅተኛ ገቢ ባላቸው ተቀጣሪዎች ላይ የግብር ጫናው ይቀንሳል፤

- የግብር መሰረቱ እንዲሰፋ፤ ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ተቀንሶ የሚቀረው ግብር (ሠንጠረዥ "መ") መጠነኛ ጭማሪ እንዲኖረው የተደረገ በመሆኑ መንግስት ከገቢ ግብር የሚያገኘው ገቢ በአንጻራዊ ሁኔታ ከፍ እንዲል ያግዛል፤

- ለኢኮኖሚው እድገት አስተዋጽኦ ሊያደርጉ በሚችሉ መስኮች እና በአንዳንድ የአደረጃጀት አይነቶች ላይ የነበረው የግብር ጫና እንዲቀንስ የተደረገ በመሆኑ የኢኮኖሚ መነቃቃትን ይፈጥራል፤

- ግልጽነት ባልነበራቸው አንቀጾች ምክንያት በግብር ከፋዩ እና በታክሱ ባለስልጣኑ መካከል የነበረውን ያለመግባባት ይቀንሳል፤

- በአነስተኛ የንግድ ስራዎች ላይ ያለውን አስተዳደራዊ ጫና በመቀነስ የመልካም አስተዳደር ችግሮችን ይቀንሳል፤

- የታክሱን ፍትሃዊነት ማረጋገጥ የሚያስችሉ አሰራሮችን የሚዘረጋ (ገቢን ማጣመር) በመሆኑ በፍትሃዊነት ረገድ ሲታይ የነበረውን ክፍተት ይዘጋል።

6. ማጠቃለያ

በገቢ ግብር አዋጅ ላይ የተደረገው ማሻሻያ የኢትዮጵያን የግብር ስርአት ዘመናዊ በማድረግ ረገድ አንድ እርምጃ ወደፊት የሚያሻግር ሲሆን፤ የአገራችንን ኤኮኖሚያዊ ሁኔታዎች ከግምት ውስጥ ባስገባ ሁኔታ የግብር ስርአታችንን ከአለማችን ልምድ ጋር ማጣጣም የሚያስችል ነው። በተለይም በዲጂታል ዘመን በታክስ አሰባሰብ ረገድ ሊኖር የሚችለውን ፈተና ከግምት ውስጥ በማስገባት የታክስ መሰረትን ማስፋትን እና ፍትሃዊነትን ማረጋገጥን የመሳሰሉ መንታ ግቦችን ሚዛናዊ በሆነ መንገድ ተግባራዊ ማድረግ የሚያስችል ነው።

ስለዚህ ከዚህ አጭር መግለጫ ጋር ተያይዞ የቀረበው የገቢ ግብር አዋጅ ማሻሻያ ረቂቅ ስራ ላይ እንዲውል እንዲፈቀድ ቀርቧል።

አዋጅ ቁጥር ___/2017

የፌዴራል የገቢ ግብር አዋጅን ለማሻሻል የወጣ አዋጅ

በገቢ ግብር ሥርዓት ላይ ለውጥ በማድረግ የመንግስትን ገቢ አሰባሰብ ማሻሻል እና ለኢኮኖሚው እድገት እገዛ ማድረግ የሚቻል መሆኑ ስለታመነበት፤

ይህንን አላማ ከግብ ለማድረስ የታክስ ማስከፈያ መጣኔው ከወቅታዊው የኢኮኖሚ ሁኔታ ጋር የተጣጣመ እንዲሆን የሚያስችል ማስተካከያ ለማድረግ፤ የታክስ መሰረቱን ለማስፋት እና ውጤታማ የሆነ የታክስ ማበረታቻ ስርዓት አጠቃቀም እንዲኖር ለማድረግ፤

ለታክስ ማጭበርበር ምቹ ሁኔታን ከፈጠሩ አፈጻጸሞች አንዱ በጥሬ ገንዘብ የሚፈጸም ክፍያ በመሆኑ፤ በዚህ እና በሌሎች መንገዶች ከታክስ ለመሸሽ የሚደረገውን ጥረት ለመከለካል በሚያስችል መንገድ የተወሰኑ የገቢ ግብር አዋጅ ድንጋጌዎችን በማሻሻል የታክስ ስርአቱ መሠረታዊ የታክስ መርሆዎችን ለማሳካት በሚያስችል መልኩ እንዲቀረጽ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ህገ - መንግስት አንቀጽ 55(1) እና (11) በተደነገገው መሰረት የሚከተለው ታውጇል፡፡

1. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ "የገቢ ግብር (ማሻሻያ) አዋጅ ቁጥር / 2017" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ማሻሻያ

የፌዴራል የገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 979/2008 እንደሚከተለው ተሻሽሏል፦

1. ከአዋጁ አንቀጽ 2 ንዑስ አንቀጽ 27 ቀጥሎ የሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ 28፣ 29 እና 30 ተጨምረዋል፦

የገንዘብ ሚኒስቴር
የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2

"(28) "በጠቅላላ ሽያጭ ላይ የሚከፈል ግብር" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 49 የተመለከቱት አነስተኛ ግብር ከፋዮች ከንግድ ስራቸው ባገኙት አመታዊ ጠቅላላ ሽያጭ ላይ ተሰልቶ ግብር የሚከፈልበት ቀለል ያለ የግብር ስርአት ነው።

(29) "ከዲጂታል ይዘት ፈጠራ የሚገኝ ገቢ" ማለት አንድ ግለሰብ ወይም ድርጅት የቪዲዮ ማጋሪያ አገልግሎቶችን፣ የማህበራዊ ሚዲያ መድረኮችን፣ የድምጽ ማስተላለፊያ (ፖድካስት) አገልግሎቶችን እና የቀጥታ ስርጭት መድረኮችን ጨምሮ በኦንላይን መድረኮች ላይ ዲጂታል ይዘትን በመፍጠር እና በማሰራጨት የሚያገኘው ማንኛውም የገንዘብ ወይም በአይነት የሚገኝ ገቢ ነው። ይህም የሚከተሉትን ገቢዎች ያካትታል፦

ሀ/ ማስታወቂያዎች እና ስፖንሰርሺፖች፣

ለ/ የምርት ስም ስምምነቶች እና ድጋፎች፣

ሐ/ የአጋርነት ግብይት እና የምርት ምደባዎች፣

መ/ የደጋፊዎች አስተዋጽኦ፣ የገንዘብ ስጦታዎች ወይም የብዙሃን የገንዘብ ማሰባሰብ (ክራውድ ፈንዲንግ)፣

ሠ/ የአባልነት ክፍያዎች፤

ረ/ የዲጂታል ወይም የአካላዊ ሸቀጦች ሽያጭ፣

ሰ/ ለማስተዋወቂያ እንቅስቃሴ ምትክ የተገኙ ዕቃዎች ወይም አገልግሎቶች፣ እና

ሸ/ ከዚህ በላይ ከተጠቀሱት ጋር ተመሳሳይነት ያላቸው ሌሎች ክፍያዎች።

(30) "የዲጂታል አገልግሎት" ማለት የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ የሚወሰን የዲጂታል ይዘት ያለው አገልግሎት ነው።"

2. የአዋጁ አንቀጽ 3 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 3 ተተክቷል።

"3. የግብር ከፋይ ደረጃዎች

1/ ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም ሲባል የሚከተሉት የግብር ከፋይ ደረጃዎች ይኖራሉ፤

ሀ) የደረጃ "ሀ" ግብር ከፋይ፤

1) ድርጅት፤ ወይም

2) ጠቅላላ አመታዊ ገቢው ብር 2 ሚሊዮን (ሁለት ሚሊዮን ብር) ወይም ከዚያ በላይ የሆነ ማንኛውም ሌላ ሰው፤

ለ) ደረጃ "ለ" ግብር ከፋይ የሚባለው ድርጅትን ሳይጨምር አመታዊ ጠቅላላ ገቢው ከብር 2 ሚሊዮን (ሁለት ሚሊዮን ብር) የሚያንስ ሰው ነው።

2/ የታክስ ባለሥልጣኑ ታክስ ከፋዩ የሚያቀርበውን የግብር ማስታወቂያ ወይም የሚያገኘውን ሌላ ማናቸውም መረጃ መሠረት በማድረግ ለግብር ዓመቱ የግብር ከፋዩ ደረጃ የተለወጠ መሆን አለመሆኑን ይወስናል።

3/ ሚኒስትሩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተውን እና ግብር ከፋዮችን የደረጃ "ሀ" ወይም የደረጃ "ለ" ግብር ከፋይ ብሎ ለመመደብ የሚያስችለውን አመታዊ ጠቅላላ ገቢ መጠን በኢኮኖሚ ጥናት ላይ በመመስረት ቢያንስ በአምስት አመት አንድ ጊዜ ማሻሻል አለበት።

3. የአዋጁ አንቀጽ 4 ንዑስ አንቀጽ 2 (ሐ) እና 3 ተሽረው በሚከተሉት አዲስ አንቀጽ 2(ሐ) እና 3 ተተክተዋል፦

"2(ሐ) ማናቸውም ሰው ተቀጣሪዎችን ወይም ሌሎች ሰራተኞችን በመመደብ የቴክኒክ አገልግሎት እና የምክር አገልግሎትን ጨምሮ የሚሰጠውን አገልግሎት በሚመለከት፤ አገልግሎቱ ወይም ተያያዥ የሆነው በኢትዮጵያ ውስጥ የሚከናወነው የንግድ ስራ በአንድ የግብር አመት ወይም በማናቸውም በአንድ አመት ጊዜ ውስጥ በጠቅላላው ድምር ከ91 (ዘጠና አንድ) ቀናት በላይ የተከናወነ ከሆነ፤

"3" የግንባታ ስራው የሚከናወንበት ቦታ፤ ፕሮጀክቱ ወይም የስራ እንቅስቃሴው በአንድ የግብር አመት ወይም በማናቸውም አንድ አመት ጊዜ ውስጥ ከ91 (ዘጠና አንድ) ቀናት በላይ የሚቆዩ እስከሆነ ድረስ የህንጻ ግንባታው የሚከናወንበት ቦታ ወይም የኮንስትራክሽኑ ስራ፤ የመገጣጠሚያው ወይም የተከላው ፕሮጀክት ወይም ከነዚህ ጋር የተያያዙ የቁጥጥር ስራዎች በቋሚነት የሚሰራ ድርጅት እንደሆኑ ይቆጠራል።

4. ከአዋጁ አንቀጽ 4 ንዑስ አንቀጽ 5 ቀጥሎ የሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ 6 እና 7 ተጨምረዋል።

የገንዘብ ሚኒስቴር
የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2

"6/ ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም "የቴክኒክ አገልግሎት" ማለት የቴክኒክ፣ የአስተዳደር ወይም የምክር አገልግሎት ባህሪ ያላቸውን አልግሎቶችን የሚያካትት ሲሆን፣ የሚከተሉትን ይጨምራል፦

ሀ) የሂሳብ አያያዝ፣

ለ) የኦዲት፣

ሐ) የኢኮኖሚና ኢንቨስትመንት፣

መ) የፋይናንስ፣

ሠ/ የህግ፣

ረ) የአስተዳደር፣

ሰ) የኢንጂነሪንግ፣

ሸ) የአርኪቴክቸር፣

ቀ) የቅየሳ፣

በ) የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጅ፣

ተ) ማህበራዊ ጉዳይ፣ ወይም

በሌላ ተመሳሳይ መስክ የሚሰጥ የሙያ አገልግሎት::

7. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 6 በተዘረዘሩት የሙያ መስኮች የሚሰማሩ ግብር ከፋዮች የግብይታቸው መጠን ከግምት ውስጥ ሳይገባ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 86 መሰረት የሂሳብ መዝገብ የመያዝ ግዴታ አለባቸው::

5. ከአዋጁ አንቀጽ 6 ንዑስ አንቀጽ 5 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ 6 ተጨምሯል::

"6. በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በኢትዮጵያ ውስጥ የዲጂታል አገልግሎት በመስጠት የሚያገኘው ገቢ በኢትዮጵያ የተገኘ ገቢ እንደሆነ ይቆጠራል"

6. ከአዋጁ አንቀድ 8 ንዑስ (2) ቀጥሎ የሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ (3)፣ (4)፣ (5) እና (6) ተጨምረዋል::

"3/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ቢኖርም፣ አንድ ግለሰብ ከአንድ በላይ፣

ሀ) ቀጣሪ፣ ወይም

የገንዘብ ሚኒስቴር የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2

ለ) በአንቀጽ 49 ስር ከሚወድቅ የንግድ ስራ ገቢ በስተቀር በሰንጠረዥ ሀ፤ ለ ወይም ሐ መሰረት ግብር የሚከፈልበት ገቢ ያለው ከሆነ፤

አግባብ ያለው የፌዴራል ታክስ ባለስልጣን ከተለያዩ የገቢ ምንጮች የተገኘውን ታክስ የሚከፈልበት ገቢ በአንድነት በማጠቃለል ግብሩን ማስላት አለበት።

4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 4 መሰረት ግብሩ ከተሰላ በኋላ ግብር ከፋዩ በከፈሉ ገቢ ላይ ለሌላ በህግ ስልጣን ለተሰጠው አካል ግብር የከፈለ መሆኑ ከተረጋገጠ የከፈለው ታክስ ሊከፍል ከሚገባው ታክስ ጋር እንዲካካስ ይደረጋል።

5/ ማናቸውም ተቀጣሪ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 በተመለከተው መሰረት ከተለያየ ምንጭ ገቢ የሚያገኝ ከሆነ በመቀጠር ካገኘው ገቢው ላይ ተቀንሶ የተከፈለው ግብር የመጨረሻ አይሆንም። ስለሆነም በአዋጁ አንቀጽ 83(2) መሰረት የተጠቃለለውን ገቢውን የማስታወቅ ግዴታ አለበት።

6/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 6 መሰረት የተጠቃለለው ገቢ በፌዴራል መንግስት ደረጃ ታክስ የሚሰላበት ታክስ ከፋዩ የፌዴራል እና የክልል ታክስ ከፋይ በሚሆንበት ጊዜ ሲሆን፤ ታክሱ በአዋጁ አንቀጽ 11(2) መሰረት አግባብነት ያለውን መጣኔ ተፈጻሚ በማድረግ ከተሰላ በኋላ አግባብ ላለው ክልል የተከፈለው ታክስ ተቀናሽ የሚደረግ ይሆናል።"

7. **የአዋጁ አንቀጽ 11 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 11 ተተክቷል፦**

"11. በመቀጠር በሚገኝ ገቢ ላይ ተፈጻሚ የሚሆኑ መጣኔዎች

በመቀጠር በሚገኝ ወርሃዊ ገቢ ላይ ለሚጣለው ግብር ተፈጻሚ የሚሆኑት መጣኔዎች የሚከተሉት ናቸው፦

በየወሩ ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ (ብር)	በመቀጠር በሚገኝ ገቢ ላይ ተፈጻሚ የሚሆን መጣኔ
0 -2,000	0%
2,001-4,000	15%
4,001-7,000	20%
7,001-10,000	25%
10,001 -14,000	30%
ከ14,000 በላይ	35%

የገንዘብ ሚኒስቴር የሪከርድ እስተዳደር አገልግሎት 2

8. ከአዋጁ አንቀድ 12 ንዑስ አንቀጽ (4) ቀጥሎ የሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ (5)፣ (6) እና (7) ተጨምረዋል::

"5/ የዚህ አዋጅ አንቀጽ 93 እንደተጠበቀ ሆኖ፤ የታክሱ ባለስልጣን ከውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ጋር በመተባበር ለግብር አሰባበሰብ አላማ በአንቀጽ 93(1) የተጠቀሱት ተቋማት ውስጥ የሚሠሩ ሠራተኞች ዝርዝር እና አድራሻ ለማግኘት የሚያስችል ሥርዓት ያቋቁማል::

6/ የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር በኢትዮጵያ ውስጥ በሚገኙ የውጭ አገር ኤምባሲዎች እና ዓለም አቀፍ ድርጅቶች ውስጥ ተቀጥረው የሚሠሩ ሠራተኞችን የሚመለከት መረጃ የመሰብሰብ እና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 5 መሠረት በሚቋቋመው ሥርዓት በሚወሰነው መንገድ እና የጊዜ ገደብ ውስጥ ይህንን መረጃ ለታክሱ ባለሥልጣን የማስተላለፍ ኃላፊነት አለበት::

7/ በኢትዮጵያ ውስጥ ለውጭ ሠራተኞች ማንኛውንም ዓይነት የሥራ ፈቃድ የመስጠት ወይም የማደስ ኃላፊነት የተሰጣቸው ሁሉም የመንግሥት አካላት ፈቃድ የተሰጠ ወይም እድሳት የተደረገ ስለመሆኑ ወዲያውኑ ለታክሱ ባለሥልጣን ማሳወቅ አለባቸው:: በዚህ መልኩ የሚሰጠው ማስታወቂያ የሠራተኛውን ሙሉ ስም፣ በኢትዮጵያ የሚገኘውን አድራሻውን፣ የአሠሪውን ስም፣ የሥራ ፈቃዱን ዓይነት፣የቆይታ ጊዜ፣ ደመወዝ እና ሌሎች የአይነት ጥቅማ ጥቅሞች እንዲሁም በታክሱ ባለሥልጣን ሊጠየቅ የሚችል ማንኛውንም ሌላ ተገቢ መረጃን ማካተት አለበት፤

9. የአዋጁ አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) ተሰርዘው በሚከተሉት አዲስ አንቀጽ (1) እና (2) ተተክተዋል፦

"14. የኪራይ ገቢ ግብር

1/ በድርጅቶች ኪራይ ገቢ ላይ ተፈጻሚ የሚሆነው የግብር መጣኔ 30% (ሰላሳ በመቶ) ነው::

2/ በግለሰቦች የኪራይ ገቢ ላይ ተፈጻሚ የሚሆኑት መጣኔዎች የሚከተሉት ናቸው፦

የገንዘብ የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2 ሚኒስቴር

አመታዊ ግብር የሚከፈልበት የኪራይ ገቢ (በብር)	የኪራይ ገቢ ግብር መጣኔ
0-24,000	0%
24,001-48,000	15%
48,001-84,000	20%
84,001-1120,000	25%
1120,001-168,000	30%
Over 168,000	35%

10. "ከአዋጁ አንቀፅ 15 ንዑስ አንቀፅ 7 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀፅ 8 ተጨምሯል፡

"8 ለዚህ አንቀፅ አፈፃፀም "ከቤት ኪራይ የሚገኝ ገቢ" ማለት ለማናቸውም አገልግሎት ከሚውል ህንፃ፣ ከመኖሪያ ቤት፣ ለመጋዘን አገልግሎት ከሚውል ህንፃ ኪራይ የሚገኝ ገቢ ሲሆን የኢንዱስትሪ ፓርክ አልሚ የሚገነባቸውን የኢንዱስትሪ መሰረተልማቶች እና በካፒታል ዕቃ ኪራይ ንግድ ሥራ መሠረት የንግድ ስራ ሀብት ሆነው የሚከራዩ ህንፃዎችን ወይም ግሪን ሃውስ እና በመጋዘን ውስጥ ዕቃ የሚያከማቹ ሰዎች የሚከፍሉትን ክፍያ አይጨምርም።"

11. የአዋጁ አንቀጽ 19 ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) ተሰርዘው በሚከተሉት አዲስ አንቀጽ (1) እና (2) ተተክተዋል። እንዲሁም አዲስ ንዑስ አንቀጽ 3 እና 4 ተጨምሯል።

"19. በንግድ ሥራ ገቢ ላይ ተፈጻሚ የሚሆኑ መጣኔዎች

1/ በድርጅት ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው የንግድ ሥራ ገቢ ግብር መጣኔ 30% (ሠላሳ በመቶ) ነው።

2/ በግለሰብ ላይ ተፈጻሚ የሚሆኑት የንግድ ስራ ገቢ ግብር መጣኔዎች የሚከተሉት ናቸው።

የገንዘብ ሚኒስቴር የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2

ከንግድ ስራ የሚገኝ ግብር የሚከፈልበት ገቢ በአመት	የንግድ ስራ ገቢ ግብር መጣኔ
0-24,000	0%
24,001-48,000	15%
48,001-84,000	20%
84,001-120,000	25%
1120,001-168,000	30%
ከ168,000 በላይ	35%

አንቀጽ የተደነገገው ቢኖርም ኃላፊነቱ የተወሰነ የሽርክና ማህበር እና በህጋዊ መንገድ የተመዘገበ የጋራ የኢንቨስትመንት ፈንድ በማናቸውም የሕግ ቅርጽ ቢቋቋምም በድርጅት ደረጃ የሚያገኘው ገቢ ግብር አይከፈልበትም። ሆኖም ኃላፊነቱ የተወሰነ የሽርክና ማህበር ለአባላቱ በሚያከፋፍለው ገቢ ላይ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 ስር ባለው ሰንጠረዥ "ሐ" መሰረት ግብሩን ቀንሶ ለታክሱ ባለስልጣን ገቢ ማድረግ አለበት። የጋራ የኢንቨስትመንት ፈንድ ለባለአክሲዮኖች ከሚያከፋፈለው ትርፍ ላይ በአዋጁ አንቀጽ 57 መሰረት የትርፍ ድርሻ ግብር ቀንሶ ገቢ ማድረግ አለበት። የዚህ ንዑስ አንቀጽ ዝርዝር አፈፃፀም የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የኢንቨስትመንት ፈንድ ድርጅቱ እና ኃላፊነቱ የተወሰነ የሽርክና ማህበሩ በዚህ አዋጅ የተደነገጉት ሌሎች ግዴታዎች ተፈፃሚ ይሆኑበታል።

12. ከአዋጁ አንቀጽ 21 ቀጥሎ የሚከተሉት አዲስ አንቀጽ 22 እና 23 ተጨምረዋል፡አዲስ አንቀጽ 22 እና 23 በመግባቱ ምክንያት በነባሩ አዋጅ ከአንቀጽ 22 ጀምሮ ያሉት ድንጋጌዎች በቅደም ተከተል ከአንቀጽ 24 በመጀመር ተሸጋሽገዋል።

"22. ከዲጂታል ይዘት ፈጠራ የሚገኝ ገቢ

1/ ከዲጂታል ይዘት ፈጠራ የሚገኝ ገቢ የሚከተሉትን ሁኔታዎች ካሟላ የንግድ ገቢ ተደርጎ ይወሰዳል፦

ሀ/ ትርፍ ለማግኘት ታስቦ በመደበኛነት የሚከናወን ከሆነ፤
ለ/ ፈጣሪው በሙያዊ ወይም በተደራጀ መንገድ የሚንቀሳቀስ ከሆነ፤ እና
ሐ/ የንግድ መዝገቦች የሚያዙ ከሆነ ወይም ከንግድ ጋር የተያያዙ ወጪዎች የሚደረጉ ከሆነ።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከቱት ሁኔታዎች ካልተሟሉ፣ ገቢው እንደ ሌላ ገቢ ተመድቦ በዚህ አዋጅ ሠንጠረዥ "መ" መሠረት ግብር የሚጣልበት ሲሆን ዝርዝር አፈፃፀሙ የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።
3/ የታክሱ ባለሥልጣን የዲጂታል ይዘት ፈጠራ የንግድ እንቅስቃሴ መሆኑን ለመወሰን መመሪያዎች ያወጣል፤ በተለይም የገቢውን መጠን፣ የግብይቶችን ብዛት፣ የይዘቱን ዓይነት እና የንግድ ዓላማውን ከግምት ውስጥ ያስገባል።
4/ በኢትዮጵያ ለሚኖሩ ዲጂታል ይዘት ፈጣሪዎች ክፍያዎችን የሚያመቻች ማንኛውም የኦንላይን መድረክ፣ ዓመታዊ ገቢያቸው የገንዘብ ሚኒስቴር በሚያወጣው መመሪያ ከሚወስነው ገደብ በላይ ከሆነ ለእያንዳንዱ ፈጣሪ ያገኙትን ጠቅላላ ገቢ በየዓመቱ ለታክሱ ባለስልጣን ሪፖርት ማድረግ አለበት።
5/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 4 መሰረት በኦንላይን መድረክ ሪፖርት የተደረገም ይሁን ያልተደረገ ከዲጂታል ይዘት ፈጠራ የሚገኝ ማንኛውም ገቢን በተመለከተ፣ ገቢው በደረሰው ሰው በዓመታዊ የገቢ ግብር ማስታወቂያው ላይ መገለጽ አለበት።
6/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ከተወሰነው ገደብ በላይ ገቢ የሚያገኝ ዲጂታል ይዘት ፈጣሪ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር ማግኘት እና ሁሉንም ተፈጻሚነት ያላቸውን የግብር ግዴታዎችን መወጣት አለበት።

"23. አማራጭ አነስተኛ ግብር

1/ በዚህ አዋጅ በሌሎች አንቀጾች ወይም በሌላ ማናቸውም ህግ የተደነገገው ቢኖርም፤ ማናቸውም ድርጅት ወይም ሰው ግብር በሚወሰንበት የግብር አመት ከሁሉም የንግድ ስራ የገቢ ምንጮች ባገኘው ትርፍ ላይ ሊከፍል የሚገባው ግብር በዚሁ የግብር አመት ካገኘው ጠቅላላ ገቢ ከ2.5% (ከሁለት ነጥብ አምስት በመቶ) በታች ከሆነ ግብር ከፋዩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 በተመለከተው የማስከፈያ መጣኔ መሰረት አማራጭ አነስተኛ ግብር መክፈል አለበት።

የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2 ሚኒስቴር

2/ በዚህ አንቀጽ መሰረት አማራጭ አነስተኛ ግብር የሚከፈለው በሚከተለው የማስከፈያ መጣኔ ይሆናል፦

ሀ) የድርጅቱ አመታዊ ጠቅላላ ገቢ 2.5%፤ ወይም

ለ) ባንኮችን በሚመለከት ከባንክ ስራ የተገኘ የተጣራ ገቢ 2.5%፤

ሐ) የኢንሹራንስ ኩባንያዎችን በሚመለክት ከህይወት እና ከህይወት ውጪ ከሆነ ኢንሹራንስ የተገኘው ጠቅላላ አረቦን 2.5%፤

መ) ዋጋቸው የተወሰነ ዕቃዎችን አቅራቢ ድርጅትን በሚመለከት የኮሚሽን ገቢው 2.5%፤

3/ በዚህ አንቀጽ መሰረት የሚከፈለው አማራጭ አነስተኛ ግብር በአዋጁ አንቀጽ 18 መሰረት ከሚከፈለው የንግድ ትርፍ ግብር ላይ ተቀናሽ ይደረጋል፡፡

4/ የዚህ አንቀጽ ድንጋጌ በአዋጁ አንቀጽ 49 መሰረት በጠቅላላ ገቢው ላይ ግብር በሚከፍል ግብር ከፋይ ላይ ተፈጻሚ አይሆንም፡፡

5/ በዚህ አንቀጽ መሰረት ግብር ከፋዩ የከፈለው ግብር ሊከፍል ከሚገባው የንግድ ትርፍ ላይ የሚቀነሰው በሚከተለው አኳኋን ይሆናል፦

ሀ) እስከ 5 (አምስት) አመታት ድረስ፤

ለ) በአዋጁ አንቀጽ 18 መሰረት ሊከፈል ከሚገባው የንግድ ትርፍ ግብር ላይ የሚቀነሰው ሂሳብ በዚህ አንቀጽ መሰረት ሊከፈል እስከሚገባው አማራጭ አነስተኛ ግብር ድረስ ሆኖ፤ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት የተከፈለውን ተቀናሽ የተደረገበት የንግድ ትርፍ ግብር ሳይጨምር ይሆናል፡፡

6/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 እንደተጠበቀ ሆኖ፤ የሚከተሉት ከአማራጭ አነስተኛ ግብር ነጻ ተደርገዋል፦

ሀ) በኪሳራ ምክንያት መፍረስ ላይ ያለ ድርጅት፤ እና

ለ) በእዳ ማሸጋሸግ ላይ ያለ ድርጅት፡፡

7/ የዚህ አንቀጽ ድንጋጌ በኢንቨስትመንት ማበረታቻ ህግ መሰረት የግብር እፎይታ በተሰጠው ሰው ላይም ተፈጻሚ ይሆናል፡፡ ስለሆነም አማራጭ አነስተኛ ግብሩ የተሰጠው ማበረታቻ ተቀንሶ ሊከፈል በሚገባው የገቢ ግብር ላይ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

8/ ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም፦

ሀ) "አመታዊ ጠቅላላ ገቢ" ማለት በግብር አመቱ ከተከናወነ የዕቃ ሽያጭ እና አገልግሎት ያመስጠት ተግባር የተገኘ ጠቅላላ ገቢ ነው፡፡

የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2 ሚኒስቴር

ለ) "ከባንክ ስራ የተገኘ ገቢ" ማለት ከሚከተሉት ምንጮች የተገኘ ገቢ ነው፡-

(i) ብድርን ከመሳሰሉት የባንኩ ሃብቶች በሚገኝ ወለድ እና ተቀማጭ ሂሳብን ለመሳሰሉት የባንኩ እዳዎች በሚከፈል ወለድ መካከል ያለው ልዩነት፤

(ii) ግብይትን፤ ሂሳብ ማስተዳደርን እና የምክር አገልግሎትን ከመሳሰሉ አገልግሎቶች የሚገኝን ገቢ ጨምሮ ከክፍያዎች እና ከኮሚሽኖች የሚገኝ ገቢ፤

(iii) በፋይናንስ ሰነዶች በመገበያየት የሚገኝ ትርፍ እና የሚያጋጥም ኪሳራን ጨምሮ ከግብይት የሚገኝ የተጣራ ገቢ፤

(iv) ለግብይት ወም ለኢንቨስትመንት አላማ ከተያዙ የፋይናንስ ሰነዶች የሚገኝ ጠቅላላ ገቢ፤ እና

(v) አስቀድሞ ከሂሳብ መዝገብ የተሰረዙ ሂሳቦችን ከማስመለስ እና ከመሳሰሉት የተለያዩ ገቢዎች የተገኘ የሌሎች የስራ እንቅስቃሴዎች ገቢ።

ሐ) "የኮሚሽን ገቢ" ማለት በህግ ወይም በተዋዋዮች መካከል በተደረገ ውል በተወሰነው መሰረት ከአንድ ዕዕቃ ወም አገልግሎት ዋጋ ላይ ለአገልግሎት ሰጪው የሚከፈል ገንዘብ ነው።

(መ) "ዋጋው የተወሰነ ድርጅት" ማለት ዕቃዎችን የሚሸጥበት ወይም አገልግሎትን የሚያቀርብበት ዋጋ በውል ወይም በመንግስት አካል የተወሰነ ወይም ቁጥጥር የሚደረግበት ድርጅት ነው።

13. የአዋጁ አንቀጽ 24 (1) (ለ) እና (2) ወይም በተሻጋሸገው አንቀጽ 26 (1) (ለ) እና (2) ተሰርዘው በሚከተሉት አዲስ አንቀጽ 24 (1) (ለ) እና (2) ተተክተዋል፡-

"1/ (ለ) የፌዴራል መንግስት የሚኒስትሮች ምክር ቤት ወይም የክልል መንግስት ካቢኔ ባደረገው ጥሪ መሰረት የአገሪቱን አንድነት እና ሉዓላዊነትን ለማስከበር ወይም ሰው ሰራሽ ወይም የተፈጥሮ አደጋ ወይም ወረርሽኝ ለመከላከል ለተመሳሳይ ጥሪዎች ምላሽ ለመስጠት ወይም የገንዘብ ሚኒስቴር በሚያወጣው መመሪያ ለተዘረዘሩ ማህበራዊ ስራዎች የሚውል ከሆነ ነው።

የገንዘብ ሚኒስቴር
የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት
2

2/ በዚህ አንቀጽ መሰረት ለግብር ከፋዩ የሚፈቀደው ጠቅላላ ተቀናሽ ከግብር ከፋዩ ግብር የሚከፈልበት የግብር አመቱ ገቢ 10% (አስር በመቶ) መብለጥ የለበትም። ሆኖም የገንዘብ ሚኒስቴር በሚያወጣው መመሪያ ለተወሰኑ መንግስት ቅድሚያ ለሚሰጣቸው ዘርፎች የሚደረገው ድጋፍ ከዚህ መጠን ከፍ እንዲል ሊፈቅድ ይችላል።

14. ከአዋጁ አንቀጽ 27 ንዑስ አንቀጽ 1 ተራ ፊደል (ነ) በተሻሻለው አንቀጽ 29 ንዑስ አንቀጽ 1 ተራ ፊደል (ነ) ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ ተራ ፊደል (ኘ) ተጨምሯል፡

"ኘ. ማናቸውም ግብር ከፋይ ወደ ባንክ ሂሳብ ገቢ ከሚደረግ ቼክ፤ ወደ ባንክ ሂሳብ ገቢ ከሚደረግ የባንክ ድራፍት፤ ከአንድ የባንክ ሂሳብ ወደሌላ የባንክ ሂሳብ እና ወይም በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ፈቃድ በተሰጣቸው የክፍያ መፈጸሚያ መንገዶች ገንዘብ ከማስተላለፍ ውጪ በአንድ ቀን ውስጥ ለአንድ ሰው ከብር 30,000 (ሰላሳ ሺህ ብር) በላይ በሆነ ጥሬ ገንዘብ የፈጸመው ወይም የፈጸማቸው ክፍያዎች፤

15. የአዋጁ አንቀጽ 33 ተሰርዟል።

16. የአዋጁ አንቀጽ 49 ወይም በተሻሻለው አንቀጽ 50 ተሽሮ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 50 ተተክቷል፦
"50. የደረጃ "ለ" ግብር ከፋዮች ግብር አከፋፈል

1/ በዚህ አዋጅ በሌሎች አንቀጾች ወይም በሌላ የታክስ ህግ የተደነገገው ቢኖርም የደረጃ "ለ" ግብር ከፋዮች ግብር የሚከፍሉት በጠቅላላ ገቢያቸው ላይ ይሆናል።
2/ ግብሩ የሚጣለው እና የሚከፈለው በግብር አመቱ ውስጥ ከዕቃ እና ከአገልግሎት ሽያጭ በሰበሰቡት ጠቅላላ የሽያጭ ገቢ ላይ ነው።
3/ በዚህ አንቀጽ መሰረት የሚከፈለው ግብር ማስከፈያ መጣኔ የሚከተለው ይሆናል፦

ግብር የሚከፈልበት አመታዊ ጠቅላላ ገቢ	*መጣኔ (በመቶኛ)*
0 — 100,000	2%
100,001 — 500,000	3%
500,001 — 1,000,000	5%
1,000,001 — 1,500,000	7%
1,500,001 — 2,000,000	9%

ገንዘብ
የሪከርድ
አስተዳደር
አገልግሎት
2
ሚኒስቴር

4/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ድንጋጌ ለሚከተሉት ተፈጻሚ አይሆንም፦

ሀ) የሚከተሉትን ጨምሮ የሙያ አገልግሎት ለሚሰጡ ሰዎች፦

(1) ለሂሳብ አያያዝ ሙያ፤

(2) ለአርኪቴክቶች፤

(3) ለአማካሪዎች፤

(4) ለግንባታ ስራ ተቋራጮች፤

(5) ለመሃንዲሶች፤

(6) ለፋይናንስ፣ ለኢኮኖሚ እና ኢንቨስትመንት ባለሙያዎች፤

(7) ለጤና ባለሙያዎች፤

(8) ለህግ ባለሙያዎች፤

ለ) ለተጨማሪ እሴት ታክስ ለተመዘገቡ ታክስ ከፋዮች፤ እና

ሐ) የሂሳብ መዝገብ በማቅረብ በሠንጠረዥ "ሐ" መሰረት በተጣራ ታክስ የሚከፈልበት ገቢ ላይ ግብር ለመክፈል ለመረጡ የደረጃ "ለ" ግብር ከፋዮች፤

5/ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 4 በተዘረዘሩት ሙያዎች የተሰማሩ ግብር ከፋዮች በዚህ አዋጅ ለደረጃ "ሀ" የሚጠየቀውን የሂሳብ መዝገብ የመያዝ ግዴታ አለባቸው።

6/ የደረጃ "ለ" ግብር ከፋዮች በእያንዳንዱ የግብር ዓመት የንግድ ሥራ ገቢ ግብር የሚከፍሉት የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ በሚወሰነው የግብር አከፋፈል ዘዴ ነው።

17. የአዋጁ አንቀጽ 51 ንዑስ አንቀጽ (2) ወይም በተሻሻለው አንቀጽ 52 ንዑስ አንቀጽ (2) ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ 52 (2) ተተክቷል፦

"52 (2) በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ግብር የሚከፍልበት መጣኔ፦

ሀ) ለመድን በሚከፈል አረቦን ወይም የሮያልቲ በጠቅላላ ክፍያ ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ)፤

ለ) በትርፍ ድርሻ በጠቅላላ ገቢ ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ)፤

ሐ) በወለድ ጠቅላላ ገቢ ላይ 10% (አስር በመቶ)፤

መ) ከስራ አመራር ክፍያ ወይም ከቴክኒክ አገልግሎት ክፍያ ላይ ከጠቅላላ ገቢው 15% (አስራ አምስት በመቶ)፤

18. ከአዋጁ አንቀጽ 51 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 52 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 53 ተጨምሯል፦

"53. የዲጂታል አገልግሎት ግብር

1. በኢትዮጵያ ውስጥ የዲጂታል አገልግሎትን በማቅረብ ገቢ የሚያገኝ ነዋሪ ወይም ነዋሪ ያልሆነ ማንኛውም ሰው የሚያገኘው ገቢ ግብር ይከፈልበታል፡፡
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት የሚከፈለው ግብር ከ 5% (አምስት በመቶ) የማይበልጥ ሲሆን የማስከፈያው መጣኔ፣ የአከፋፈሉ ሁኔታ እና ሌሎች ዝርዝር ጉዳዮች የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል፡፡"

19. የአዋጁ አንቀጽ 53 ንዑስ አንቀጽ 1 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 55 ንዑስ አንቀጽ 1 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ 1 ተተክቷል፦

"1/ በኢትዮጵያ በሚካሄድ የመዝናኛ አገልግሎት ተሳታፊ የሆነ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ የመዝናኛ አገልግሎት የሚሰጥ ሰው ወይም ቡድን ከመዝናኛ አገልግሎት በሚያገኘው ገቢ ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ) ግብር ይከፍላል፡፡"

20. የአዋጁ አንቀጽ 54 ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 56 ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 ተሰርዞ በሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 ተተክቷል፦

"1/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ሰው የሮያልቲ ገቢ ያገኘ እንደሆነ፤-

ሀ) በጠቅላላ የሮያልቲ ክፍያ ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ)፤ ወይም

ለ) የሮያልቲ ገቢው የተገኘው ከኪነጥበብ ወይም ከባህላዊ ስራ ከሆነ 10% (አስር በመቶ)፤

የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡

2/ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በቋሚነት በሚሰራ ድርጅት አማካኝነት በኢትዮጵያ ውስጥ የሮያልቲ ገቢ ያገኘ እንደሆነ በጠቅላላ የሮያልቲ ገቢው ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ) የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡"

የገንዘብ ሚኒስቴር የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2

21. የአዋጁ አንቀጽ 55 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 57 ድንጋጌ ተሽሮ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 57 ተተክቷል፤

"57. የትርፍ ድርሻ

1/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነና የትርፍ ድርሻ ያገኘ ሰው በጠቅላላው የትርፍ ድርሻ ገቢ ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ) የትርፍ ድርሻ የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት::

2/ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ኢትዮጵያ ውስጥ ባለው በቋሚነት በሚሠራ ድርጅት አማካይነት በኢትዮጵያ ውስጥ የትርፍ ድርሻ ገቢ ሲያገኝ በጠቅላላ የትርፍ ገቢው ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ) የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት::

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም አንድ ድርጅት በኢትዮጵያ ውስጥ ላቋቋመው በቋሚነት የሚሰራ ድርጅት ወይም የኩባንያዎች ቡድን አባል ለሆነ በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ ለሆነ ድርጅት የአክሲዮን ድርሻ ያከፋፈለ እንደሆነ የዚህ አዋጅ አንቀጽ 53 ድንጋጌዎች በድርጅቱ ላይ ተፈጻሚ አይሆኑም::

4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 መሰረት ከተከፋፈለው ሃብት ጋር በተያያዘ የሚፈቀድ ወይም ተቀናሽ የሚደረግ ወጪ የሌለ ሲሆን፤ ግብር ከፋዩ የተከፋፈለውን ገንዘብ ማስተካት ወይም ማካካስ ወይም ገንዘቡ በተላለፈበት አመት ይህንን ሂሳብ በግብር አመቱ የግብር ከፋዩ ገቢ ውስጥ ማካተት የለበትም::

5/ ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም "የኩባንያዎች ቡድን" ማለት አንድ ኩባንያ (ከዚህ በኋላ "ተቆጣጣሪው የቡድኑ ኩባንያ" እየተባለ የሚጠራው በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ ከአንድ በላይ በሆኑ ኩባንያዎች (ከዚህ በኋላ "በቁጥጥሩ ስር ያሉ ኩባንያዎች" ተብለው በሚጠሩት) ውስጥ 50% (ሃምሳ በመቶ) እና ከዚያ በላይ ያሉ አክሲዮኖች ያሉት እንደሆነ ነው::

22. የአዋጁ አንቀጽ 56 ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ 58 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ ተተክቷል፡

"58. ወለድ

1/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ሰው የወለድ ገቢ ያገኘ እንደሆነ በጠቅላላው የወለድ ገቢ ላይ 10% (አስር በመቶ) ግብር ይከፍላል::

2/ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ኢትዮጵያ ውስጥ ባለው በቋሚነት በሚሰራ ድርጅት አማካኝነት በኢትዮጵያ ውስጥ የወለድ ገቢ ያገኘ እንደሆነ በጠቅላላው የወለድ ገቢ ላይ 10% (አስር በመቶ) ግብር ይከፍላል፡፡

3/ በዚህ አንቀጽ የተደነገገው ቢኖርም አንድ የፋይናንስ ተቋም በሌላ የፋይናንስ ተቋም ገንዘብ በማስቀመጥ ወይም በሌላ ተያያዥ አገልግሎት የሚያገኘው ወለድ በሰንጠረዥ "ሐ" መሰረት ግብር የሚከፈልበት ይሆናል፡፡

4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም ማናቸውም ግብር ከፋይ ዕቃን ወይም አገልግሎትን በዱቤ በመሸጥ የሚያገኘው ወለድ በሰንጠረዥ "ሐ" መሰረት ግብር የሚከፈልበት ይሆናል፡፡"

23. **የአዋጁ አንቀጽ** 57 **ንዑስ አንቀጽ** (1) **ወይም በተሸጋሸገው አንቀጽ** 59 **ንዑስ አንቀጽ** (1) **ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ** (1) **ተተክቷል፦**

"(1) በኢትዮጵያ ውስጥ በሚደረጉ የዕድል ሙከራ ጨዋታዎች ተሳትፎ ገቢ ያገኘ ሰው ባገኘው ጠቅላላ ገቢ ላይ 20% (ሃያ በመቶ) የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡"

24. **የአዋጁ አንቀጽ** 59 **ንዑስ አንቀጽ** (2)፣(3) **እና** (7) **በተሸጋሸገው አንቀጽ** 61 **ንዑስ አንቀጽ** (2)፣ (3) **እና** (7) **ተሰርዘው በሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ** (2) **እና** (7) **ተተክተዋል፦**

"(2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሰረት በሚከፈለው ግብር ላይ ተፈጻሚ የሚሆነው መጣኔ 15% (አስራ አምስት በመቶ) ይሆናል፡፡

(3) ግብር የሚከፈልበትን ሃብት በማስተላለፍ የሚገኝ ጥቅም ነው የሚባለው በሚከተለው ቀመር ተሰልቶ የሚገኘው ጥቅም ነው፦

(ሀ - ለ)- ሐ = ግብር የሚከፈልበት ጥቅም

ለዚህ ቀመር አፈጻጸም፦
ሀ - ሀብቱ የተላለፈበት ዋጋ
ለ- ሃብቱ የተፈራበት ዋጋ
ሐ- 30% (ሠላሳ በመቶ)

ገንዘብ የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2 ሚኒስቴር

(7) ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም፦ "ግብር የሚከፈልበት ሃብት" ማለት አክሲዮን፣ ቦንድ እና ቤት ሲሆን፤ ቤትን በሚመለከት ቤቱ ከመተላለፉ በፊት ለሁለት አመታት ሙሉ በሙሉ ለመኖሪያነት ያገለገለ ህንጻን አይጨምርም።"

25. ከአዋጁ አንቀጽ 59 ወይም ከተሸጋሸገው አንቀጽ 61 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 62 ተካቷል፦

"62. ከኢትዮጵያ ውጭ የሚፈጸም ቀጥተኛ ያልሆነ ዝውውር

1/ የማናቸውም ሰው ወይም ድርጅት ታክስ የሚከፈልበት ገቢ፤ ገቢው ከተገኘበት ቀን በፊት ባለው የ365 ቀናት ጊዜ ውስጥ በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ አንድ ወይም ከአንድ በላይ በሆኑ የተሳሰሩ ኩባንያዎች አማካኝነት በኢትዮጵያ ውስጥ ከሚገኝ የማይንቀሳቀስ ንብረት ወይም ሌላ ማናቸውም ንብረት ጋር የተያያዘውን አክሲዮን ወይም የአባልነት መብት ዋጋ ከ20% በላይ በመሸጥ የተገኘውን ገቢ ይጨምራል።

2/ ለዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 አፈጻጸም ታክስ በሚከፈልበት ገቢ ውስጥ የሚጠቃለል ጥቅም ነው የሚባለው፦

(ሀ) ጥቅሙ ከመገኘቱ በፊት በነበረው የ365 ቀን ጊዜ ውስጥ ከተሸጠው አክሲዮን ወይም ሌላ ጥቅም ዋጋ ውስጥ ከ50 በመቶ በላይ በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ ኢትዮጵያ ውስጥ ካለ የማይንቀሳቀስ ወይም ሌላ ማናቸውም ንብረት ጋር የተገኘው ጥቅም ሙሉ በሙሉ፤ ወይም

(ለ) በሌላ ማናቸውም ሁኔታ በሚከተለው ቀመር መሰረት ተሰልቶ የሚገኘው ጥቅም፦

ሀxለ/ሐ

ለዚህ ቀመር አፈጻጸም፦

ሀ - የተገኘው ጥቅም የገንዘብ መጠን፤

ለ - በኢትዮጵያ ውስጥ ከሚገኘው የማይንቀሳቀስ ንብረት ወይም ሌላ ማናቸውም ንብረት ጋር የተያያዘ አክሲዮን ወይም ሌላ ጥቅም ዋጋ፤ እና

ሐ - የጥቅሙ ጠቅላላ ዋጋ፤

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 መሰረት ግብር የሚከፈልበት ገቢ ያለው በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ወይም ነዋሪ ያልሆነ ሰው ያገኘው ወይም ያስተላለፈው ንብረት በኢትዮጵያ ውስጥ እንደሆነ እና ጥቅሙም

የተገኘው ምንጩ ከኢትዮጵያ ገቢ እንደሆነ ተቆጥሮ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 61 መሰረት ግብር ይከፈልበታል።

4/ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኘው እና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 የተጠቀሰውን የማይንቀሳቀሰው ወይም ሌላ ማናቸውም ንብረት ላይ ቀጥተኛ ባለቤትነት ያለው ሰው በተዘዋዋሪ መንገድ አንድ ወይም ከአንድ በላይ በሆኑ የተሳሰሩ ኩባንያዎች አማካኝነት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው ግብይት የተከናወነ እንደሆነ ይህንኑ ግብይት ወዲያውኑ ለባለሥልጣኑ በፅሁፍ ማሳወቅ አለበት።

5/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሰረት የሚያስተላልፈው ሰው የኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ እንደሆነ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኘው እና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 የተጠቀሰውን ንብረት የሚያስተላልፈው ሰው በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነው ሰው ወኪል እንደሆነ ተቆጥሮ ከማስተላለፉ ጋር ተያይዞ በዚህ አዋጅ መሠረት ሊከፈል የሚገባውን ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት።

6/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ድርጅት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 መሰረት ግብር የሚከፈልበትን በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ወይም ድርጅት ያስተላለፈ ወይም የማስተላለፉን ተግባር ያመቻቸ እንደሆነ ግብሩ በሌላ ሰው ካልተከፈለ እንደወኪል ተቆጥሮ በአዋጁ አንቀጽ 61 የተመለከተውን ታክስ እንዲከፍል ይገደዳል።

7/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተውን ንብረት ያስተላለፈ ሰው ወይም ድርጅት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 83 መሰረት ለታክሱ ባለስልጣን ያስተለተላለፈው ንብረት የገቢ ማስታወቂያ ማቅረብ አለበት።

8/ በዚህ አንቀጽ መሰረት ለታክሱ ባለስልጣን ያስለተላለፈው ንብረት ማስታወቂያ የማቅረብ ግዴታውን ያልተወጣ ሰው ወይም ድርጅት በታክስ አስተዳደር አዋጅ በተደነገገው መሰረት ቅጣት ይጣልበታል።

26. የአዋጁ አንቀጽ 61 ወይም የተሻሻለው አንቀጽ 64 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 64 ተተክቷል፦

"64. ያልተከፋፈለ ትርፍ

1/ ሚኒስትሩ በሚያወጣው መመሪያ መሰረት በአንድ የግብር አመት ግብር ከተከፈለ በኂላ ለአባለቱ ያልተከፋፈለ እና መልሶ ኢንቨስት ያልተደረገ የተጣራ የድርጅቱ ትርፍ 15% (አስራ አምስት በመቶ) ግብር ይከፈልበታል።

2/ ለዚህ አንቀጽ ዓላማ "ያልተከፋፈለ ትርፍ" ማለት የኩባንያው የሒሳብ ዓመት ካለቀ በኂላ ባሉት አስራ ሁለት (12) ወራት ውስጥ

የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2 ሚኒስቴር

ለባለአክሲዮኖች ያልተከፋፈለ ወይም የኩባንያውን ካፒታል ለመጨመር ያልዋለ ወይም የኩባንያውን አክሲዮን ለመግዛት ያመለከቱ ባለአክሲዮኖችን የአክሲዮን ዋጋ ለመክፈል ያልዋለ የተጣራ ትርፍ ሲሆን፤ ኢትዮጵያ ውስጥ ባለው በቋሚነት በሚሰራ ድርጅት አማካኝነት የንግድ ስራ ለሚያካሂድ የውጭ አገር ኩባንያ ያልተላከ ትርፍን ያካትታል፡፡

3/ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ የሚወሰኑ ዝርዝር ሁኔታዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ አንድ ኩባንያ ትርፉን መልሶ ኢንቨስት እንዳደረገ የሚታሰበው፣ የተጣራ ትርፉን የባለአክሲዮኖቹን አክሲዮን እና የኩባንያውን ካፒታል ለማሳደግ ሲጠቀምበት ወይም የተጣራ ትርፉን ባለአክሲዮኖች ለመግዛት ቃል ከገቡት አክሲዮን ውስጥ ያልተከፈለውን ቀሪ ሂሳብ ለመክፈል ሲጠቀምበት ነው፡፡

27. የአዋጁ አንቀጽ 62 ወይም በተሻሻለው አንቀጽ 65 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ 65 ተተክቷል፡-

"65. በቋሚነት በሚሰራ ድርጅት የሚላክ ትርፍ

"(1) በኢትዮጵያ ውስጥ በቋሚነት በሚሰራ ድርጅት አማካኝነት የንግድ ስራ የሚያከናውን በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በኢትዮጵያ ውስጥ ካለው በቋሚነት ከሚሰራ ድርጅት የሚላክለት ትርፍ ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ) ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡

(2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው በቋሚነት የሚሰራ ድርጅት ትርፉን የግብር አመቱ ከተጠናቀቀበት ቀን ጀምሮ በ12 (አስራ ሁለት) ወራት ውስጥ ያልላከ ቢሆንም እንደላከ ተቆጥሮ ግብሩን እንዲከፍል ይደረጋል፡፡ ሆኖም ይህ ትርፍ ወደ ውጭ በሚላክበት ጊዜ በድጋሚ የሚከፈል ግብር አይኖርም፡፡

(3) የዚህ አንቀጽ አፈጻጸም የሚመራው የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ መሰረት ይሆናል፡፡

28. ከአዋጁ አንቀጽ 65 ንዑስ አንቀጽ (1) (ከ) ወይም በተሻሻለው አንቀጽ 68 ንዑስ አንቀጽ 1 (ከ) ቀጥሎ የሚከተሉት ተራ ፊደል (ነ)፤(ኘ)፤ (አ) ተጨምረዋል፡-

"(1) (ነ) የኢትዮጵያ የተቀማጭ ገንዘብ መድን ፈንድ የሚሰበስበው አረቦን፤

(ኘ) በስራ ላይ ያሉ ኩባንያዎች ከአዲስ ከሚያወጡት አክሲዮን የሚገኝ የካፒታል ዋጋ እድገት ጥቅም (ፕሪሚየም)፤

የገቢዎች አስተዳደር አገልግሎት 2 ሚኒስቴር

(ለ) ማናቸውም ኩባንያ በኩባንያው ውስጥ በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ ከአስራ ሁለት ነጥብ አምስት በመቶ (12.5%) ያላነሰ ድምጽ የመስጠት መብት እና የኩባንያውን ውሳኔዎች የመቆጣጠር መብት ላለው በኢትዮጵያ ነዋሪ ለሆነ ኩባንያ የሚፈጽመው የአክሲዮን ትርፍ ድርሻ ክፍያ፤"

29. **ከአዋጁ** አንቀጽ 77 ወይም በተሻሻለው አንቀጽ 80 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 81 ተጨምሯል፤

"82. ክፍያ የሚፈጸምባቸው ዘዴዎች

1/ ማናቸውም ግብር ከፋይ ወደ ባንክ ሂሳብ ገቢ በሚደረግ ቼክ፤ ወደ ባንክ ሂሳብ ገቢ በሚደረግ የባንክ ድራፍት፤ ከባንክ ሂሳብ ወደ ባንክ ሂሳብ ገንዘብ በማስተላለፍ ወይም በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ፈቃድ በተሰጣቸው የክፍያ መፈጸሚያ መንገዶች ካልሆነ በስተቀር ከዚህ በታች ለተዘረዘሩት ግብይቶች ከብር 30,000 (ሰላሳ ሺህ ብር) በላይ የሆነ ጥሬ ገንዘብ መቀበል አይችልም።

ሀ) በአንድ ቀን ውስጥ ከአንድ ሰው ጋር በተደረገ ጠቅላላ ግብይት፤ ወይም

ለ) ከአንድ ግብይት ጋር በተያያዘ የሚፈጸም ክፍያ፤ ወይም

ሐ) ከአንድ ሰው ጋር ከተፈጸመ አንድ ግብይት ወይም ተግባር ጋር የተያያዘ ክፍያ፤

2/ **በዚህ** አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው በሚከተሉት ላይ ተፈጻሚ አይሆንም፤

ሀ) በመንግስት መስሪያ ቤቶች፤ በመንግስት የልማት ድርጅቶች፤ በባንኮች እና በማይክሮ ፋይናንስ ድርጅቶች፤

ለ) የገንዘብ ሚኒስቴር በሚያወጣው መመሪያ የሚዘረዘሩ ሰዎች ወይም ድርጅቶች ወይም የተለዩ ግብይቶች፤

3/ ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም "ግብይት" ማለት ግብር የመክፈል ግዴታ የተጣለበት ሰው የሚያከናውነው በዚህ አዋጅ መሰረት ግብር የሚከፈልበት የስራ እንቅስቃሴ ነው።

የገንዘብ
የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት
2
ሚኒስቴር

4/ የገንዘብ ሚኒስቴር በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተውን የገንዘብ መጠን ሊያሻሽል ይችላል፡፡"

30. የአዋጁ አንቀጽ 82 ንዑስ አንቀጽ 2 ወይም በተሻጋሸገው አንቀጽ 86 ንዑስ አንቀጽ 2 ተሰርዟል።

31. የአዋጁ አንቀጽ 82 ንዑስ አንቀጽ 3 ወይም በተሻጋሸገው አንቀጽ 86 ንዑስ አንቀጽ 3 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ 3 ተተክቷል፦

"3/ የደረጃ "ለ" ግብር ከፋዮች በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 86(1) መሰረት የሂሳብ መዝገብ መያዝ ይችላሉ፡፡ የያዙት የሂሳብ መዝገብ ተቀባይነት ካገኘ የሚከፍሉት ግብር የሚወሰነው በሂሳብ መዝገባቸው መሰረት ይሆናል"

32. የአዋጁ አንቀጽ 82 ንዑስ አንቀጽ 6 ወይም በተሻጋሸገው አንቀጽ 86 ንዑስ አንቀጽ 6 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ 6 ተተክቷል፤ እንዲሁም አዲስ ንዑስ አንቀጽ 7 እና 8 ተጨምሯል፤

"6/ በታክስ አስተዳደር አዋጁ የተቀመጡት ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ ግብር ከፋዩ አንድ ወጪ በተቀናሽነት እንዲያዝለት ወይም በአንድ ሀብት ዋጋ ውስጥ እንዲካተትለት የሚያስችለውን የሰነድ ማስረጃ ማቅረብ ያልቻለ እንደሆነ ባለሥልጣኑ ወጪ በተቀናሽነት እንዲያዝ ወይም አንድ ወጪ በአንድ ሀብት ዋጋ ውስጥ እንዲካተት ላይፈቅድ ይችላል፡፡

7/ ማናቸውም ግብር ከፋይ በዚህ አዋጅ መሰረት ሊይዝ የሚገባውን የሒሳብ መዝገብ ካላቀረበ ግብሩ በግምት ይወሰናል፡፡ ሆኖም ለደረጃ "ለ" በተቀመጠው የማስከፈያ ዘዴ መሰረት ሊስተናገድ አይችልም፡፡

8/ ማናቸውም ግብር ከፋይ በሌላ ኩባንያ ውስጥ አክሲዮን ለመግዛት በተበደረው ገንዘብ ላይ የሚከፍለው ወለድ በወጪነት ይያዛል፡፡"

33. በአዋጁ ከአንቀጽ 82 ንዑስ አንቀጽ 7 ወይም በተሻጋሸገው አንቀጽ 86 ንዑስ አንቀጽ 7 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 86 (8) ተጨምሯል፤ የነባሩ አዋጅ ንዑስ አንቀጽ (7) ንዑስ አንቀጽ 9 በሚል ተተክቷል፦

"8) በሠንጠረዥ 'ሐ' መሠረት ግብር የመክፈል ግዴታ ያለበት እና ከአንድ በላይ የንግድ ሥራ መስክ ገቢ የሚያገኝ የደረጃ "ሀ" ግብር ከፋይ፣ በዚህ አዋጅ እና በሌሎች ተፈጻሚነት ባላቸው ሕጎች መሠረት ለእያንዳንዱ የተለየ የሥራ መስክ የሂሳብ መዝገቦችን እና ደጋፊ መረጃዎችን በተናጠል መያዝ አለበት፡፡"

የሪከርድ
አስተዳደር
አገልግሎት
2
ሚኒስቴር

34. የአዋጁ አንቀጽ 83 ንዑስ አንቀጽ(2) እና (3) ወይም በተሻሻለው አንቀጽ 87 ንዑስ አንቀጽ(2) እና (3) ተሰርዘው በሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ (2) እና (3) ተተክተዋል፦

"(2) አንድ ተቀጣሪ በአንድ አመት ውስጥ ከአንድ በላይ የሆነ ቀጣሪ ያለው ከሆነ ወይም በዚህ አዋጅ አንቀጽ 10 በተመለከተው መሰረት በዚሁ አመት ውስጥ በሌላ ሰንጠረዥ ስር የሚወድቅ ገቢ ያለው ከሆነ ወይም ከራሱ ገቢ ላይ ግብር ቀንሶ የመክፈል ግዴታ ያለበት ከሆነ፤ አመቱ በተጠናቀቀ በ30 ቀን ጊዜ ውስጥ የተጠቃለለውን ገቢውን ማስታወቅ አለበት።

(3) የተጠቃለለውን ገቢውን የማስታወቅ ግዴታ ለሌለበት ተቀጣሪ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 96 መሰረት ቀጣሪው በየአመቱ የሚሰጠው ከተከፋዩ ሂሳብ ላይ ግብር መቀነሱን የሚያረጋግጠው ማስረጃ ለዚህ አዋጅ እና ለታክስ አስተዳደር አዋጅ አፈጻጸም ተቀጣሪው ለአመቱ ሊከፍል ለሚገባው ግብር በማስረጃነት የሚያገለግል ይሆናል።"

35. ከአዋጁ አንቀጽ 83 ወይም በተሻሻለው አንቀጽ 87 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 88 ተጨምሯል፤

"88. አስተዳደራዊ መቀጫ

በዚህ አዋጅ አንቀጽ 78 የተደነገገውን በመተላለፍ በአንቀጹ ከተመለከተው መጠን በላይ በጥሬ ገንዘብ ክፍያ የተቀበለ ግብር ከፋይ በብልጫ የተቀበለውን ገንዘብ እጥፍ አስተዳደራዊ ቅጣት ይቀጣል።"

36. የአዋጁ አንቀጽ 84 ንዑስ አንቀጽ 2 እና 4 ወይም በተሻሻለው አንቀጽ 89 ንዑስ አንቀጽ 2 እና 4 በሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጽ 2 እና 4 ተሸረው ተተክተዋል፤ እንዲሁም አዲስ ንዑስ አንቀጽ 5 ተካቷል፤

"2/ የደረጃ "ሀ" ግብር ከፋዮች ዓመታዊ ግብር የሚከፍሉት በሚከተለው አኳኋን ይሆናል፤

ሀ) ከተያዘው የግብር ዓመት በፊት በነበረው የግብር ዓመት የከፈሉትን ግብር 25% (ሃያ አምስት በመቶ) የሂሳብ ሪፖርት

ከሚያቀርቡበት ወር መጨረሻ ጀምሮ በሚቆጠር በየሦስት ወሩ በ5 (አምስት) የሥራ ቀናት ውስጥ አስቀድመው ይከፍላሉ፤

ለ) የሂሳብ ሪፖርት በሚያቀርቡበት ወር መጨረሻ በሂሳብ ሪፖርቱ መሰረት ሊከፍሉ ከሚገባው ግብር ላይ በየሦስት ወሩ የከፈሉት ተቀንሶ ቀሪውን ይከፍላል፤

4/ የደረጃ "ለ" ግብር ከፋዮች ዓመታዊ ግብር የሚከፍሉት በሚከተለው አኳኋን ይሆናል፤

ሀ) ከተያዘው የግብር ዓመት በፊት በነበረው የግብር ዓመት የከፈሉትን ግብር 25% (ሃያ አምስት በመቶ) ከሐምሌ ወር መጨረሻ ጀምሮ በሚቆጠር በየሦስት ወሩ በ15 (አስራ አምስት) የሥራ ቀናት አስቀድመው ይከፍላሉ፤

ለ) በየግብር ዓመቱ ሐምሌ ወር መጨረሻ ሊከፍሉ ከሚገባው ግብር ላይ በየሦስት ወሩ የከፈሉት ተቀንሶ ቀሪውን ይከፍላሉ፤"

5/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 እና 4 የተደነገገው ቢኖርም ለመጀመሪያ ጊዜ የገቢ ግብር የሚከፍሉ አዲስ ግብር ከፋዮች የመጀመሪያውን የግብር ዓመት በተመለከተ ዓመታዊ ግብር የሚከፍሉት በሚከተለው አኳኋን ይሆናል፤

ሀ) የደረጃ "ሀ" አዲስ ግብር ከፋዩች ዓመታዊ ገቢያቸውን ማስታወቅ ባለባቸው ጊዜ በግብር ዓመቱ ሊከፍሉት የሚገባውን ግብር መክፈል አለባቸው።

ለ) የደረጃ "ለ" አዲስ ግብር ከፋዮች ከሐምሌ 1 ቀን እስከ ሐምሌ 30 ቀን ባለው ጊዜ ውስጥ ግብሩን መክፈል አለባቸው።

37. የአዋጁ አንቀጽ 92 ንዑስ አንቀጽ 1 ወይም በተሻሻለው አንቀጽ 97 ንዑስ አንቀጽ 1 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ (1) ተተክቷል

"1/ ከጥቃቅን ኢንተርፕራይዝ በስተቀር ማንኛውም ድርጅት፤ የመንግስት መስሪያ ቤት፤ ለትርፍ ያልተቋቋመ ድርጅት ወይንም መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት ባላስልጣኑ በሚያወጣው መመሪያ ግብር ቀንሰው እንዲያስቀሩ ኃላፊነት የተሰጣቸው ግብር ከፋዮች ለሚከተሉት ግብይቶች ከሚፈጽሙት ጠቅላላ ክፍያ ላይ 3% (ሶስት በመቶ) ግብር ቀንሰው የማስቀረት ግዴታ አለባቸው፦

የገንዘብ
የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2
ሚኒስቴር

ሀ) በኢትዮጵያ ውስጥ በአንድ ግገር ወይም በአንድ የዕቃ አቅርቦት ውል ከብር 20,000 (ሃያ ሺህ ብር) በላይ ለሆነ የዕቃ አቅርቦት የሚፈጸም ክፍያ፤

ለ) በኢትዮጵያ ውስጥ በአንድ የአገልግሎት አቅርቦት ውል ከብር 10,000 (አስር ሺህ ብር) በላይ የሚፈጸም ክፍያ፤"

38. **የአዋጁ አንቀጽ 92 ንዑስ አንቀጽ 4 ወይም በተሻሻለው አንቀጽ 97 ንዑስ አንቀጽ 4 ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ (4) ተተክቷል፤**

"4/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ተፈጻሚ የሚሆንበት አቅራቢ ግብር ቀንሶ ለሚያስቀረው ሰው የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥሩን እና የታደሰ ንግድ ፈቃዱን ያልሰጠ እንደሆነ ግብሩን ቀንሶ የማስቀረት ግዴታ ያለበት ሰው ከሚፈጽመው ጠቅላላ ክፍያ ላይ 30% (ሰላሳ በመቶ) ቀንሶ የማስቀረት ግዴታ አለበት::"

39. **ከአዋጁ አንቀጽ 99 ወይም በተሻሻለው አንቀጽ 104 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 105 ተጨምሯል፤**

"105. **የገቢ ግብር ማበረታቻ እና በሌሎች ሕጎች የተሰጡ የገቢ ግብር ነፃ መብቶች አፈፃፀም**

1) በኢንቨስትመንት ሕጉ መሰረት ኢንቨስትመንት ፈቃድ የተሰጣቸው ኢንቨስተሮች ሊሰጣቸው የሚገባው የገቢ ግብር ማበረታቻ የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ በሚወሰነው መሰረት መሆን አለበት::

2) በኢንቨስትመንት ማበረታቻ ደንብ ከተሰጡ ከገቢ ግብር ነፃ የመሆን መብቶች ውጭ በሌሎች አዋጆች፣ ደንቦች፣ እና መመሪያዎች መሰረት የተሰጡ ማናቸውም ከገቢ ግብር ነፃ የመሆን መብቶች በዚህ አዋጅ ተሽረዋል::

3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገው ቢኖርም፣ በኀብረት ሥራ ማኅበራት አዋጅ በተደነገገው መሰረት ማኅበሩ በሚያገኘው የንግድ ሥራ ገቢ ላይ የገቢ ግብር ተፈፃሚ አይሆንበትም::"

40. **ከአዋጁ አንቀጽ 100 ንዑስ አንቀጽ 1(ሐ) ወይም በተሻሻለው አንቀጽ 106 ንዑስ አንቀጽ 1(ሐ) ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ 1 (መ) ተጨምሯል፤**

"መ/ የተርን ኦቨር ታክስ አዋጅ ቁጥር 308/1995 እና ማሻሻያዎቹ፤"

41. ከአንቀጽ 22 ጀምሮ እስከ አንቀጽ 102 ድረስ ያሉት የነባሩ አዋጅ ድንጋጌዎች እንደቅደም ተከተላቸው ከአንቀጽ 22 እስከ 108 በሚል ተስተካክለዋል፡

3. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

1) ይህ አዋጅ ተፈጻሚ ከሚሆንበት የግብር አመት በፊት ላለው የግብር አመት ያልተሰበሰበ ግብርን በተመለከተ በዚህ አዋጅ የተሻሻሉ የአዋጁ አንቀጾች እና የተሻሩ ህጎች ተፈጻሚነት ይቀጥላል፡፡
2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም በዚህ አዋጅ የተጣለው አማራጭ አነስተኛ ግብር ከሐምሌ 1 ቀን 2017 ዓ.ም ጀምሮ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

4. አዋጁ የሚጸናበት ቀን

ይህ አዋጅ ከሐምሌ 1 ቀን 2017 ዓ. ም ጀምሮ የጸና ይሆናል፡፡

አዲስ አበባ ______ቀን 2017 ዓ.ም

ታዬ አጽቀስላሴ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

የገንዘብ ሚኒስቴር የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2

PROCLAMATION No. ____/2025

PROCLAMATION TO AMEND FEDERAL INCOME TAX PROCLAMATION

WHEREAS, it is believed that reforms to the income tax system can support revenue-mobilization reform and economic development;

WHEREAS, to achieve said objectives it has become necessary to revise certain provisions of the existing income tax proclamation in order to ensure fairness in the tax system by updating and adjusting tax rates to reflect current economic realities, broadening the tax base, enhancing the efficient administration of tax incentives, and safeguarding against aggressive tax avoidance and evasion;

WHEREAS, it has become necessary to limit the use of cash transactions that have facilitated tax evasion and to amend certain provisions so as to combat other tax avoidance practices and to align the tax system with the fundamental principles of taxation;

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55(1) and (11) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows:

1. **Short Title**

   This Proclamation may be cited as the "Income Tax (Amendment) Proclamation No ____/2025."

2. **Amendment**

   The Federal Income Tax Proclamation No. 979/2016 is hereby amended as follows:

   1. **The following new Sub-Articles (28), (29) and (30) are added after Article 2 (27) of the Proclamation:**

      28/ **"Tax on Annual Gross Sales"** means a simplified tax regime where small businesses under Article 49 pay a tax based on annual gross receipts.

      29/ " **Income from Digital Content Creation**" means an income obtained by a person or body in cash or in kind from creating, distributing or selling digital media or products through video sharing services, social media platforms, voice transmission podcast services and live transmission platforms. It includes the following:

a) advertisements and sponsorships;
b) product name agreements and supports;
c) affiliate marketing and product classifications;
d) contributions from sponsors, cash gifts or crowd funding;
e) subscription fees
f) sales of digital or physical goods;
g) goods or services obtained in lieu of advertisements; and
h) other payments to related services.

30/ "**Digital Service**" means a service that involves digital content, as shall be defined by a regulation to be issued by the Council of Ministers.

2. Article 3 of the Proclamation is hereby deleted and replaced by the following new Article 3:

"3. Categories of Taxpayers

1. For the purposes of this Proclamation there shall be the following categories of Tax payers:
   a) Category "A" taxpayers:
      1) A body;
      2) Any other person whose annual turnover exceeds Birr 2,000,000 (two million birr)
   b) Category "B" tax payers, taxpayers excluding bodies whose annual turnover is less than Birr 2,000,000 (two million Birr)"
2. The Authority may, on the basis of tax declarations filed by a taxpayer or any other information available to the Authority, determine whether the taxpayer's category has changed for a tax year.
3. The Minister shall, after ascertaining by economic analysis, change at least within five years the annual gross income thresholds in sub article (1) of this Article for the classification of a taxpayer as a category 'A' taxpayer or category "B" taxpayer.

3. Sub-Articles 2(c) and 3 of Article 4 of the Proclamation are hereby deleted and replaced by the following new Sub-Articles 2(c) and 3:

"2 (c) the provision of services, including technical services and consultancy services, by a person through employees or other personnel engaged for that purpose, but only where the services or connected business in Ethiopia, continue for a period of, or

periods exceeding in the aggregate, ninety-one days in a tax year, or in any one-year period.

3/ A building site, or a construction, assembly, or installation project, or supervisory activities connected with such site or project shall be a permanent establishment only when the site, project, or activities continue for more than ninety-one days in a tax year, or in any one-year period."

4. The following new sub-articles 6 and 7 are added after sub-article (5) of Article 4:

"6/ For the purpose of this Article, "technical services" means any service of a technical, managerial or consultancy nature, which includes;

a) accounting;
b) auditing;
c) economic and investment;
d) financial;
e) legal;
f) management,
g) engineering;
h) architectural;
i) surveying;
j) information technology;
k) social affairs;

or other similar professional service is performed.

7/ Taxpayers engaged in professions listed under Sub-Article (6) of this Article shall, irrespective of their annual turnover, maintain book of records in accordance with Article 86 of this Proclamation."

5. The following new sub-article 6 is added after sub-article 5 of article 6 of the Proclamation:

"(6) Income derived by a person who is not a resident of Ethiopia from the provision of digital services in Ethiopia shall be treated as income sourced in Ethiopia."

6. The following new sub-Articles (3), (4), (5) and (6) are added after Article 8 (2) of the Proclamation:

3/ Notwithstanding sub-Article 2 of this Article, where an individual has more than one;

a) employer; or

b) a source of income under either schedule A, B, or C, not including a source of income from a business taxed under Article 49;

the Tax Authority designated with taxing the income at the federal level shall aggregate the sources of income at all levels and tax the combined income as one.

4/ After assessing the tax in accordance with sub-article 4 of this Article if it is proved that tax has been paid on part of the income to another tax jurisdiction the tax paid shall be credited against the tax assessed.

5/ If sub-Article 3 applies to an employee, the employment income tax paid by the employee shall not be a final tax on the employment income, and the employee shall discharge its obligation under Article 83(2) and file an annual declaration.

6/ The aggregated income under sub-Article 6 shall be taxed at the federal level if the taxpayer is both regional and federal taxpayer and the tax shall be assessed by applying the annual rate applicable to an employee under Article 11(2) of this Proclamation and deducting the tax paid in the respective region.

7. **Article 11 of the Proclamation is hereby deleted and replaced by the following new Article 11:**

"11. Employment Income Tax Rates

The monthly rate of employment income tax is:

Monthly Income from Employment (in Birr)	**Employment Income Tax Rate**
0 -2,000	0%
2,001-4,000	15%
4,001-7,000	20%
7,001-10,000	25%
10,001 -14,000	30%
Over 14,000	35%

8. The Following new sub-articles (5), (6) and (7) are added after Article 12 of the Proclamation;

"5/ Subject to the provisions of Article 93 the tax authority in cooperation with the Ministry of Foreign Affairs foe tax collection purposes shall establish a system which records the list and addresses of employees of organizations mentioned under Article 93(1).

6/ The Ministry of Foreign Affairs shall have responsibility to collect information about the employees of foreign embassies in Ethiopia and international organization and provide such information to the tax authority in the condition and within time period to be specified by the system to be developed in accordance with sub article 5 of this Article.

7/ Government agencies which are responsible for issuance and renewal of work permits to foreign employees shall be responsible to inform the Tax Authority as soon as they issue or renew work permits. The information to be provided shall contain the name of the employee, the address in Ethiopia, the name of the employer, the type of the work permit, duration of stay, the amount of salary and fringe benefits as well as any other relevant information that the Tax Authority requires.

9. Sub-articles (1) and (2) of Article 14 of the Proclamation are deleted and replaced by the following new sub-articles (1) and (2)

14. Rates of Rental Income Tax

1/ The rates of rental income tax on bodies shall be 30% (thirty percent).

2/ The rates of rental income tax of individuals shall be the following

Annual Taxable Rental Income (inBirr)	**The rates of rental Income tax**
0-24,000	0%
24,001-48,000	15%
48,001-84,000	20%
84,001-120,000	25%
120,001-168,000	30%
Over 168,000	35%

10. The following new sub article 8 is added after Sub article 7 of Article 15:-

"8. For the purpose of this Article **"Rental Income"** means an income from rental of any building, residence and warehouse, but does not include the rental income from industrial establishments constructed by a developer of industrial parks, buildings or green house leased under capital goods lease proclamation and spaces in a warehouse rented for a fee."

11. Sub-Articles (1) and (2) of Article 19 of the Proclamation are hereby deleted and replaced by the following new Sub-Articles (1) and (2):

"19. The Rates of business Income Tax

1/ The rate of business income tax applicable to a body shall be 30%.

2/ The rate of business income tax applicable on individuals shall be the following:

Taxable Business Income (per year) Birr	Business Income Tax Rate
0-24,000	0%
24,001-48,000	15%
48,001-84,000	20%
84,001-120,000	25%
120,001-168,000	30%
Over 168,000	35%

3/ Notwithstanding the other provisions of this Article, a limited liability partnership and a legally registered collective investment fund, irrespective of the legal form under which they are established, shall not be subject to corporate income tax,. However, a limited liability partnership shall withhold tax from income distributed to its members in accordance with Schedule "C" under Sub-Article (2) of this Article and remit such tax to the tax authority. A collective investment scheme shall withhold dividend tax on profits distributed to its shareholders in accordance with Article 57 of this Proclamation. The detailed implementation of this Sub-article shall be governed by a regulation to be issued by the Council of Ministers.

4/ Subject to Sub-Article (3) of this Article, all other obligations set forth under this Proclamation shall apply to a collective investment fund and a limited liability partnership.

12. The following new sub-articles 22 and 23 are added after Article 19 of the Proclamation. Due to the additions of new Articles 22 and 23, Articles 22 and the following of the Proclamation are renumbered consecutively beginning from Article 24.

"22. Income from Digital Content Creation

1/ Income from digital content creation shall be considered as business income when the following are met:

a) carried out regularly with the intention to make profit;
b) the creator is operating in a professional or organized manner;
c) maintains books of records or has business expenditures.

2/ If the conditions under sub-article (1) of this Article are not fulfilled the income shall be classified as other income and taxed in accordance with Schedule "D" of this Proclamation, the manner of its application shall be determined through a regulation to be issued by the Council of Ministers. .

3/ The Tax Authority shall issue a directive which prescribes the digital content creation as business activity; taking into consideration particularly the income level, the type of transactions, the type of content and the purpose of the business activity.

4/ Any online platform which facilitates payments for digital content creators that are residents in Ethiopia and whose annual turnover exceeds the threshold to be determined by a Directive to be issued by the Ministry shall report to the Tax Authority the amount of gross income each creator has received.

5/ An income from digital content, irrespective of whether such income has been reported by the online platform or not, shall be filed in the annual tax declaration.

6/ Digital content creator who has an income above the threshold to be determined in accordance with sub-article 4 shall have Tax Payer Identification number and fulfill other relevant tax payer obligations.

23. Minimum Alternative Tax

1/ Notwithstanding any provision in this Proclamation or any other law, where in a year of assessment the total assessable profits from all sources of business income of a body or a person results in tax payable below 2.5% of the turnover in the same

የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2 ማኅደር

tax year the taxpayer shall pay a minimum tax at a rate determined under sub-Article 2;

2/ The minimum tax under this Article shall be tax at a rate of:

a) 2.5% of the turnover of a body or person; or
b) 2.5% of net banking income, in the case of banks;
c) 2.5% of the gross premium income for life and non-life insurance business, in the case of an insurance company
d) 2.5% of the commission amount, in the case of a price-regulated company,

3/ The minimum tax payable under this Article shall be reduced by business income tax under Article 18 paid in the tax year.

4/ This Article shall not apply to a taxpayer under the total gross revenue tax regime set out in Article 49 of this Proclamation.

5/ A taxpayer shall be allowed a tax credit for tax paid under this Article and such credit shall be applied;

a) up to 5 (five) years;
b) to the extent that it reduces tax payable under Article 18, to the level of minimum tax under this article, without the reduced business income tax paid under sub-Article 3.

6/ Subject to sub-Article 2, the following shall be exempted from minimum tax:

a) an entity under liquidation; and
b) a corporate body under debt restructuring.

7/ The provisions in this Proclamation shall also apply on a taxpayer which is granted tax incentive in accordance with tax incentive law. Therefore, the Alternative Minimum Tax shall be calculated on the income tax payable after applying tax incentives.

8/ For the purpose of this Article;

a) **"Annual Gross Receipt"** means the gross receipt in respect of goods supplied or services rendered in the tax year; and
b) **"Net banking income"** means the following revenue sources;
   i) net interest income, also known as the net interest margin, which is the difference between interest earned on assets such as loans, and interest paid on liabilities such as deposits;

ii) fees and commissions, which is income earned from fees charged for services like transactions, account maintenance, and advisory services;

iii) net trading income, which is income from gains or losses from trading financial instruments;

iv) gross investment income from financial instruments held for trading or investment purposes; and

v) other operating income, which is income generated from miscellaneous sources, such as recoveries from previous write-offs.

c) **"Commission income"** means a percentage of value of goods or services determined by law or by agreement of the parties payable to a service provider;

d) **"Price-regulated body"** means a body whose prices for the supply of goods and provision of service are set by an agreement or set and controlled by a government body."

13. Sub article (1) (b) and (2) of Article 24 or the renumbered Article 26 of the Proclamation are deleted and replaced by the following new sub articles (1) (b) and (2):

"1/ (b) in response to a call for development and emergency issued by the Federal Government Council of Ministers or the Regional Cabinet to defend the sovereignty and integrity of the country, to prevent or provide relief in relation to manmade or natural disasters or an epidemic or for any other similar cause or for development activities determined in a directive to be issued by the Ministry of Finance,

2/ The total deduction allowed to a taxpayer under sub article (1) of this Article for a tax year shall not exceed ten (10) percent of the taxable income of the taxpayer for the year. However, the Minister of Finance may by a directive allow more support for development sectors that are priority of the Government,

14. The following new letter (o) is added after sub article (1) (n) of Article 27 or the renumbered Article 29 of the Proclamation:

"o. An amount in excess of Birr 30,000 (thirty thousand Birr) paid by a taxpayer other than an account payee cheque or account payee bank draft, bank to bank transfer or an electronic payment method specified in a directive to be issued by the Ministry of Finance.

የሪከርድ አስተዳደር አገልግሎት 2

15. **Article 33 of the Proclamation is deleted.**

16. **Article 49 or the renumbered Article 50 of the Proclamation is deleted and replaced by the following new Article 50.**

"50. Taxation of Category 'B' Taxpayers

1/ Notwithstanding any provisions in this Proclamation, or any tax provision in any other Proclamation, a Category B taxpayer shall pay tax on Annual Gross Sales.

2/ Tax on annual Gross Sales shall be levied and payable on the gross receipts from the sale of goods and services in a tax year.

3/ The rate of tax in respect of tax under this Article shall be;

Annual Gross Receipts	*Percentage*
0 – 100,000	2%
100,001 – 500,000	3%
500,001 – 1,000,000	5%
1,000,001 – 1,500,000	7%
1,500,001 – 2,000,001	9%

4/ Sub-article 1 shall not be applicable for the following;

a) professional services which includes;
   (1) accounting;
   (2) architectural;
   (3) consulting;
   (4) construction;
   (5) engineering;
   (6) financial, economy and investment professional;
   (7) health-care;
   (8) legal;

b) VAT-registered businesses; and

c) businesses that elect into net income taxation by filing a declaration for income received under schedule C.

5/ Taxpayer engaged in professions listed under sub-article 4 of this Article shall maintain books of account required for Category "A" taxpayers under this Proclamation.

6/ Category "B" taxpayers shall pay business income tax for each tax year in accordance with the manner of payment prescribed by a regulation issued by the Council of Ministers."

17. Sub article (2) of Article 51 or the renumbered Article 52 of the Proclamation is hereby deleted and replaced by the following new Article 52 (2):

"2/ The rate of non-resident tax is:

a) for an insurance premium or royalty, 15% (fifty percent) of the gross amount of the premium or royalty;
b) for a dividend, 15% (fifty percent) of the gross amount of the dividend;
c) for interest, 15% (fifty percent) of the gross amount of the interest;
d) for a management or technical fee, 15 % of the gross amount of the fee."

18. The following new Article 53 is inserted following Article 51 or the renumbered Article 52 of the Proclamation:

"53. Digital Service Tax

1. A resident or non-resident who derives income from digital services provided in Ethiopia shall pay income tax.
2. The rate of income tax payable under sub-article 1 of this Article and the mode of payment shall be determined by Council of Ministers Regulations but the rate can-not exceed five (5) percent).

19. Sub-Article (1) of Article 53 or the renumbered Article 55 of the Proclamation is hereby deleted and replaced by the following new Sub-Article 1:

"1/ A non-resident entertainer or group of non-resident entertainers who has derived income from the participation by the entertainer or group in a performance taking place in Ethiopia shall be liable for income tax at the rate of 15% on the gross income derived from the performance without deduction of expenditures."

20. Sub-Article (1) and (2) of Article 54 or the renumbered Article 56 of the Proclamation is hereby deleted and replaced by the following new Sub-Articles (1) and (2):

"1/ A resident of Ethiopia who derives a royalty shall be liable for income tax at the rate of

a) 15% on the gross amount of the royalty; and

b) 10% in the case of royalties related to art and culture.

2/ A non-resident who derives an Ethiopian source royalty that is attributable to a permanent establishment of the non- resident in Ethiopia shall be liable for income tax at the rate of 15% (fifteen percent) on the gross amount of the royalty."

21. Article 55 or the renumbered Article 57 of the Proclamation is deleted and replaced by the following new Sub-Article 57.

"57. Dividend

1/ A resident of Ethiopia who derives income from dividend shall be liable for income tax at a rate of 15% of the gross amount of the dividend.

2/ A non- resident who derives an Ethiopian source dividend that is attributable to a permanent establishment of the non-resident in Ethiopia shall be liable for income tax at a rate of 15% (fifteen percent on the gross amount of the dividend.

3/ Notwithstanding the provisions of sub-article 1 of this Article if a body distributes dividend to a permanent establishment in Ethiopia or to a resident which is member of a group of companies the provisions of this Article shall not be applicable on such body.

4/ No deductibles shall be allowed in connection with the distribution made in accordance with sub-article (3) of this Article and the taxpayer shall not record the distributed amount as cost or setoff and shall not include such amount in the income of the taxpayer.

5/ For the purpose of this Article **"Group of companies"** means a company (hereinafter referred to as **"Controlling Group Company"**) which directly or indirectly has more than one companies (hereinafter referred to as **"Controlled companies"**) in which it owns more than 50% of the shares.

22. Article 56 or the renumbered Article 58 of the Proclamation is hereby deleted and replaced by the following new Article 58፡

"58. Interest

1/ A resident of Ethiopia who derives interest shall be liable for income tax at the rate of 10% (ten percent) of the gross amount of the interest.

2/ A non-resident who derives Ethiopian source interest that is attributable to a permanent establishment of the non-resident in Ethiopia shall be liable for income tax at the rate of 10% (ten percent) of the gross amount of the interest.

3/ Notwithstanding the provisions of this Article interest income of a financial institution obtained from deposit of money in another financial institution or other similar transaction shall be subject to tax under "Schedule C" of this Proclamation.

4/ Notwithstanding the provisions of this Article a taxpayer who derives interest income from sale of goods or services on credit shall pay tax in accordance with Schedule "C".

23. Sub-Article (1) of Article 57 or the renumbered Article 59 of the Proclamation is hereby deleted and replaced by the following new Sub-Article (1):

"(1) A person who derives income from winning at games of chance held in Ethiopia shall be liable for income tax at the rate of 20% (twenty percent) on the gross amount of the winnings.

24. Sub-Articles (2), (3) and (7) of Article 59 or the renumbered Article 61 sub articles (2),(3) and (7) of the Proclamation are hereby deleted and replaced by the following new Sub-Article 61(2), (3) and (7):

"2/ The rate of income tax under sub-article (1) of this Article shall be 15% (Fifteen percent).

3/ The amount of gain on disposal of a taxable asset by a person shall be computed at the following formula:-

(A-B) -C = the amount of gain

In this formula:-

A- the consideration for the disposal of the asset

B- the cost of the asset

C- 30%

"7/ For the purpose of this Article "taxable asset" means shares, bonds and buildings but with respect to buildings does not include a building held for and wholly used as a private residence for two (2) years prior to the disposal of the asset."

25. The following new Article 62 is added after Article 59 or the renumbered Article 61 of the Proclamation:

agent of the non-resident and shall be liable for payment of the tax due in connection with the transfer, in accordance with this Proclamation.

6/ A body resident in Ethiopia which disposes of an asset constituting chargeable income [of a non-resident body or person] under Article 1 and 2, or facilitates such disposal, shall be liable, as agent, for the income tax payable under Article 61, unless the income tax has been paid by another body.

7/ A body or person who has disposed of an asset under Article 1 and 4 shall notify the Tax Authority of the disposal by filing a declaration under Article 83.

8/ A body or person which fails to notify the Authority of disposal of an asset under this Article shall be subject to a penalty under the Tax Administration Proclamation.

26. Article 61 or the renumbered Article 64 of the Proclamation is deleted and replaced by the following new Article 64:

"64. Undistributed Profit

1/ Tax shall be paid at the rate of 15% (fifteen percent) on the undistributed profit of a body in a tax year to the extent that it is not reinvested in accordance with the directive to be issued by the Minister.

2/ For the purpose of this Article "**undistributed profit**" means net profit not distributed to the shareholders or not used to increase the capital of the company or not used to pay the subscribed shares of the shareholders of the company within 12 (twelve) months from the end of the tax year and includes an amount not remitted to a foreign company carrying on business through a permanent establishment.

3/ Subject to the details to be provided in a directive to be issued by the Ministry, a body shall be considered to have reinvested its profit when it uses its net profit to increase the shares of the shareholders and increase its capital or to pay the subscribed shares of the shareholders."

27. Article 62 or the renumbered Article 65 of the Proclamation is hereby deleted and replaced by the following new Article 65:

"65. Repatriated Profit

1/ A non-resident body conducting business in Ethiopia through a permanent establishment shall be liable for tax at the rate of 15% (fifteen percent) on the repatriated profit of the permanent establishment.

ምክር ቤት
የሪከርድ እስተዳደር እገልግሎት
2
ማኅተም

2/ If the permanent establishment specified under Article 1 is unable to remit the profit within twelve months from the end of the tax year tax shall be assessed considering that the profit is remitted. In such cases no tax shall be imposed when such profit is remitted.

3/ The mode of application of this Article shall be determined by the regulations of the Council of Ministers.

28. The following new sub articles (r) (s) and (t) are added after Sub article (1) of Article 65 or the renumbered Article 68 of the Proclamation:-

"1 (r) Premium collected by the Ethiopian Deposit Insurance Fund;

(s) Premium collected by existing companies from issuance of new shares;

(t) Dividend paid by any Company to a Company in Ethiopia which directly or indirectly held 12.5% of the voting right and has controlling share in the first mentioned Company"

29. The following new Article 81 is added after Article 77 or the renumbered Article 80 of the Proclamation:-

"81. Method of Payment

1. A taxpayer shall not receive a payment in excess of Birr 30,000 (thirty thousand Birr) other than an account payee cheque or account payee bank draft, bank to bank transfer or a payment system authorized by the National Bank of Ethiopia for the following transactions:

   a) in aggregate from a person in a day: or
   b) in respect of a single transaction; or
   c) in respect of transactions relating to one event or occasion from a person.

2. The provisions of sub-article 1 of this Article shall not apply on the following:

   a) public bodies, public enterprises, banks and micro finance institutes;
   b) other persons and organizations or transactions to be specified in a directive to be issued by the Ministry of Finance.

3. For purposes of this Article "Transaction" shall mean taxable transaction carried out by a person who is liable to pay tax.

4. The Ministry of Finance may change the threshold provided under sub-article 1 of this Article."

የገንዘብ
የሪከርድ
አስተዳደር
አገልግሎት
2
ሚኒስቴር

30. Sub- Article (2) of Article 82 or the renumbered Article 86 is deleted.

31. Sub-Article 3 of Article 82 or the renumbered Article 86 is deleted and replaced by the following new sub-article 3:-

"3/ Category "B" taxpayers may maintain books of records in accordance with sub-article 1 of this Article. If such books of account are acceptable, tax shall be assessed based on their books of account."

32. Sub-Article 6 of Article 82 or the renumbered Article 86 of the Proclamation is deleted and replaced by the following new sub-article 6, and the following new sub-articles 7 and 8 are added after sub-article 6;

"6/ Subject to the provisions of the Tax Administration Proclamation, where a taxpayer fails to provide documentary evidence required to support the deduction of an expense or its inclusion in the value of an asset, the Authority may disallow the deduction or the inclusion of the expense in the value of the asset.

7/ Where a taxpayer fails to submit the accounting records required to be maintained under this Proclamation, the tax shall be assessed on the basis of an estimate. However, such taxpayer shall not be entertained based on the tax payment method applicable to Category "B" taxpayers.

8/ The interest paid by a Company on a loan used to finance the purchase of shares in another company shall be allowed as deductible expense."

33. The following new sub-article 8 is added after sub-article 7 of Article 82 or the renumbered Article 86 of the Proclamation, and sub-article 7 is renumbered as sub-article 9;

" 7/ Category "A" taxpayer who has the obligation to pay tax under Schedule "C" and has an income from more than one business activities shall maintain separate books of account and records for each business activity in accordance with the relevant laws.

34. Sub-Articles (2) and (3) of Article 83 or the renumbered Article 87 of the Proclamation are hereby deleted and replaced by the following new sub-articles (2) and (3) :

"2/ If an employee has more than one employer in a calendar year , or income in the same period from any other schedule in this Proclamation in accordance with Article 10, or a self-withholding obligation, the employee shall file a tax declaration within 30 days from the end of the year.

3/ For an employee who is not required to file a tax declaration, the withholding tax receipt provided by the employer to the employee under Article 96 of this Proclamation for a year shall be treated for the purposes of this Proclamation and the Tax Administration Proclamation as an assessment of the amount of tax payable by the employee for the year being that amount as set out on the statement."

35. The following new article 88 is added after Article 83 or the renumbered Article 87 of the Proclamation:-

"88. Administrative Penalty

A tax payer who in violation of Article 78 of this Proclamation receives money in cash in excess of the amount specified therein shall be liable to pay twice the amount received in cash as administrative penalty."

36. Sub articles (2) and (4) of Article 84 or the renumbered Article 89 of the Proclamation are deleted and replaced by the following new Sub articles (2) and (4); and a new sub-article 5 is added;

"2/ Category "A" taxpayers shall pay tax in the following manner:

a) Pay 25% (twenty five percent) of the tax paid in the immediate past tax year as an advance payment, within 5 (five) days from the end of each quarter beginning from the month in which they have to declare their income;

b) Pay the remaining balance at the time they have to submit their annual declaration on the basis of their books of records less the amount paid in every quarter.

4/ Category "B" taxpayers shall pay tax in the following manner:

a) Pay 25% (twenty five percent) of the tax paid in the immediate past tax year as an advance payment, within 15 (fifteen days) from the end of each quarter beginning from Hamle 1 of each year;

b) Pay the remaining balance at the time they have to pay their annual tax less the amount paid in every quarter.

5/ Notwithstanding the provisions of Sub-Articles (2) and (4) of this Article, new taxpayers who are subject to income tax for the first time shall pay annual income tax for their first tax year as follows:

a) New Category "A" taxpayers shall pay the tax due for the tax year at the time they are required to file their annual income tax declaration;

b) New Category "B" taxpayers shall pay the tax due for the tax year between Hamle 1 and Hamle 30.

37. Sub Article 1 of Article 92 or the renumbered Article 97 of the Proclamation is deleted and replaced by the following new sub article 1):-

"1. Except micro enterprises, bodies having legal personality, government agencies, non-profit organizations or non-governmental organizations and other taxpayers required to withhold tax by a directive of the Authority, shall withhold tax at a rate of 3% (three percent) of the gross amount of a payment made for the following:

a) the supply of goods in Ethiopia involving more than Birr 20,000 (twenty thousand) in one transaction or supply contract;

b) the supply of services involving Birr 10,000 (ten thousand Birr) in one supply contract."

38. Sub article 4 of Article 92 or the renumbered Article 97 of the Proclamation is deleted and replaced by the following new sub article (4):

"4. If the supplier in a transaction to which sub article (1) applies has failed to provide TIN and business license to the withholding agent, the withholding agent shall withhold tax at a rate of 30% (thirty percent) of the gross amount of the payment made"

39. The following new Article 105 is added after Article 99 or the renumbered Article 104 of the Proclamation:-

"105. Application of Income Tax Incentives and Tax Exemptions Granted under other laws

1/ Income tax incentives for investors who have obtained investment permits under the Investment Proclamation shall only be granted under Council of Ministers Investment Incentives Regulations.

2/ Except income tax incentives granted under the Investment Incentives Regulations all income tax exemptions granted by other proclamations, regulations and directives are hereby repealed.

3/ Notwithstanding the provisions of sub article 2 of this Article as provided under the Cooperatives Proclamation the business income derived by the cooperative shall be exempt from tax.

40. The following Article 1(d) is added after sub article 1(c) of Article 100 or the renumbered Article 106 of the Proclamation:-

"(d) Turnover Tax Proclamation No. 308/2002 and its amendments."

41. Articles 22- to 102 of the Proclamation are renumbered as Article 22 to 107 consecutively.

3. Transitory Provision

1) The provisions hereby amended and the law repealed shall continue to apply for the tax year preceding the tax year in which this Proclamation enters into force.
2) Notwithstanding the provisions of sub article I of this Article the Minimum Alternative Tax shall be applicable as of July 7 2025.

4. Effective Date

This Proclamation shall come into force on July 7 2025

Done at Addis Ababa, On this ______ Day of ___________, 2025

Taye Askeselassie

PRESIDENT OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA